

Gezond Leven in tijden van schaarste

Gemeentelijke ondersteuningsmogelijkheden rond gezonde voeding en beweging

Colofon

Titel:

Gezond Leven in tijden van schaarste -
Gemeentelijke ondersteuningsmogelijkheden
rond gezonde voeding en beweging

Samenstelling en redactie:

Maarten Stiggelbout, NIGZ,
Ineke Kalkman, NISB

Financiering:

NASB / VWS

Publicatie:

gezondheidsinstituut NIGZ
NISB

Met dank aan:

Centrum Gezond Leven, Convenant Gezond Gewicht / JOGG, GGD Nederland, Kracht12, KVLO,
Ministerie van VWS, NOC*NSF, MBO Raad, VNG, Voedingscentrum, VSG, ZonMw

Veel teksten uit deze publicatie zijn ontleend aan de betreffende websites behorende bij de impuls, regeling en/of campagne. Er is van alle betrokkenen toestemming voor gebruik. We danken al deze organisaties hiervoor.

© NIGZ, Woerden/ NISB, Ede, 2011.

U kunt uit deze uitgave citeren mits met juiste bronvermelding.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Overheidsbeleid op terrein van gezonde en vitale burgers in Nederland	6
3. Overzicht impulsen in verschillende sectoren	9
3.1 Sport, bewegen en recreatie	11
3.2 Gezondheid en welzijn	21
3.3 Onderwijs	29
3.4 Ruimtelijke ordening	41
3.5 Bedrijfsleven / werk	49
4. De samenhang van de impulsen en ondersteunende initiatieven	55
4.1 Samenhang van de impulsen, handige combinaties	57
4.2 Ondersteunende initiatieven	62
4.3 Interventies gezonde leefstijl (gezonde voeding en beweging)	69

1. Inleiding

Op het gebied van leefstijlstimulering zijn in Nederland vele initiatieven, impulsen, en campagnes en dergelijke waar gemeenten en lokale organisaties gebruik van kunnen maken. In veel gevallen zijn ze gericht op specifieke thema's, doelgroepen of activiteiten/ programma's. Het gezondheidsinstituut NIGZ en het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) hebben het initiatief genomen om een overzicht te maken van de veelheid aan initiatieven, impulsen en campagnes op het gebied van gezonde voeding en beweging. Om gemeenten goed te kunnen adviseren en ondersteunen is het van belang inzicht te geven in de samenhang tussen deze afzonderlijke initiatieven. In deze notitie wordt een overzicht beeld geschetst van de veelheid aan leefstijl initiatieven, impulsen en campagnes. Daarnaast wordt gepoogd inzicht te geven in de samenhang van deze initiatieven, impulsen en campagnes.

Het eerste deel van de notitie (hoofdstuk 2) gaat in op het overheidsbeleid gericht op leefstijl en de Olympische ambities gericht op de gezonde en vitale burgers. Het derde hoofdstuk werkt per lokale sector het overzicht van initiatieven, impulsen en campagnes. De samenhang van de verschillende impulsen en de inzet van diverse impulsen worden in hoofdstuk 4 uitgewerkt. Een aantal praktijkvoorbeelden is hieraan toegevoegd als verduidelijking en stimulans richting gemeenten. Hoofdstuk 5 gaat in op effectieve en kansrijke interventies.

Om deze notitie actueel te houden zal het jaarlijks tweemaal worden geactualiseerd.

2. Overheidsbeleid op terrein van gezonde en vitale burgers in Nederland

Landelijk zijn er diverse nota's en wetten, waarin maatregelen en doelen staan beschreven die bijdragen aan gezonde en vitale burgers. De belangrijkste kabinetsnota's zijn Tijd voor sport, Kabinetsnota Overgewicht en de Preventienota.

2.1 Kabinetsnota Tijd voor sport

In de kabinetsnota Tijd voor sport (2005 – 2010) worden drie speerpunten genoemd.

- Gezond door sport
- Meedoen door sport
- Sport aan de top

Een van de doelen is dat mensen werken aan hun gezondheid door te gaan sporten. Een ander doel is dat meer mensen elkaar ontmoeten via sport en mee doen aan maatschappelijke activiteiten. Een aantal impulsregelingen is hieruit ontstaan. Die regelingen moeten ervoor zorgen dat er meer mensen gaan voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en/of aan de fitnorm en dat meer mensen zelfredzaam zijn. In het voorjaar van 2011 verschijnt de nieuwe sportnota.

2.2 Kabinetsnota Overgewicht

De nota heeft een aantal speerpunten: preventie en gezondere omgeving, preventie en zorg, overgewicht bij kinderen en onderzoek. Belangrijke ontwikkelingen vanuit deze nota zijn de ontwikkeling van zorgstandaard op gebied van overgewicht en het versterken van de samenhang preventie en curatie.

Als norm wordt gewerkt aan zorgstandaarden. Deze zorgstandaarden beschrijven waar goede zorg voor chronisch patiënten minimaal aan moet voldoen. Het coördinatieplatform zorgstandaarden werkt toe naar een gemeenschappelijk framework zodat de organisatie en financiering van zorg voor chronisch zieken goed op elkaar aansluiten. In samenspraak met het zorgveld wordt een zorgstandaard obesitas ontwikkeld die zal leiden tot adequate ketenzorg voor mensen met obesitas. Van de zorgstandaard, waarin de patiënt centraal staat, maken zowel preventie- als zorgactiviteiten deel uit. De zorgstandaard omvat een beschrijving van de noodzakelijke onderdelen van deze zorg. Basis voor de zorgstandaard is de multidisciplinaire richtlijn 'Diagnostiek en behandeling van obesitas bij volwassenen en kinderen' die het Kwaliteitsinstituut voor de Gezondheidszorg CBO in november 2008 heeft gepubliceerd

Preventie is een belangrijk doel voor de gezondheidszorg als het om overgewicht en obesitas gaat. Preventie en zorg zullen op een aantal manieren steviger met elkaar worden verbonden. Een concreet voorbeeld is de zogeheten BeweegKuur, een leefstijlinterventie vanuit de zorg, die mensen aan het bewegen zet. Het ministerie van VWS onderzoekt of – en hoe – vergoeding van de BeweegKuur in het basispakket kan worden gebracht. Een andere maatregel om burgers te stimuleren tot een gezonde leefstijl is de verzekeraars de mogelijkheid te geven om hun verzekerden het eigen risico kwijt te schelden bij aantoonbare deelname aan een preventieprogramma. Diverse initiatieven stimuleren de eerste lijn in haar rol bij lokale preventie-activiteiten en het voorlichten over een gezonde leefstijl.

Door meer preventie in het basispakket op te nemen kan de samenhang versterkt worden. Stoppen met roken is inmiddels in de basisverzekering opgenomen en ook voor de BeweegKuur en depressiepreventie is het voornemen om deze preventieve interventies in het pakket op te nemen.

2.3 Convenant Gezond gewicht

Op 23 november 2009 is het nieuwe Convenant Gezond Gewicht getekend door minister Klink van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ruim 20 partijen uit het bedrijfsleven, de grote steden en het maatschappelijk veld. Dit convenant is een vervolg op het convenant Overgewicht.

Het doel van het convenant is om gezamenlijk met partijen overgewicht terug te dringen. Partijen die dit convenant ondertekend hebben stellen zich de volgende doelen.

1. Het maatschappelijk agenderen van overgewicht en obesitas en maatregelen voor het terugdringen ervan.
2. Het vergroten van de bewustwording van en kennis over de gezondheidsrisico's van overgewicht en obesitas onder de Nederlandse bevolking en de achterban van partijen en het bestaan van (effectieve) maatregelen die bijdragen aan de preventie en de aanpak van overgewicht en obesitas.
3. Het bewerkstelligen van een trendbreuk in de ontwikkeling van overgewicht en obesitas bij kinderen en volwassenen in Nederland, hetgeen betekent dat de stijgende lijn van obesitas bij volwassenen en de stijgende lijn van overgewicht en obesitas bij kinderen wordt omgezet in een dalende lijn en dat de zich stabiliserende lijn van overgewicht bij volwassenen ook wordt omgezet in een dalende lijn. Partijen zullen hiertoe, ieder vanuit hun eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid en mogelijkheden, samenwerken en zullen hiertoe gezamenlijk bijdragen.

Het nieuwe Convenant Gezond Gewicht is afgesloten voor de periode van 2010 - 2015 en bestaat uit een koepelconvenant en de deelconvenanten 'werk', 'school', 'consument en vrije tijd' en 'Jongeren Op Gezond Gewicht'.

2.4 Preventienota

Sinds 2002 brengt het ministerie van VWS elke 4 jaar een preventienota uit. Hierin staan de belangrijkste speerpunten van het kabinet op preventiegebied beschreven. Dit document is voor gemeenten een belangrijke input voor de focus die in het lokale beleid gekozen wordt. Speerpunten van de periode 2007-2010 waren: roken; schadelijk alcoholgebruik; overgewicht (bewegen en voeding); diabetes en depressie. De nota 2011-2014 wordt in het najaar van 2010 verwacht. De verwachting is dat de daarin gestelde speerpunten gelijk zullen blijven en de aandacht nog sterker zal komen te liggen op integraal werken. De speerpunten uit de preventienota zijn vertaald in handreiking gezonde gemeente.

2.5 Relevante wetgeving

De openbare en publieke gezondheidszorg worden geregeld door een aantal wetten. Wet Publieke Gezondheid (Wpg), Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), Zorgverzekeringswet (ZVW). Als het gaat om preventieve projecten, zoals beweegprojecten voor chronisch zieken of mensen met overgewicht, geldt dat deze vaak op het snijvlak van verschillende wetgevingen plaatsvinden. In de praktijk leidt dit tot 'schotten' tussen de financiering vanuit bijvoorbeeld gemeenten en zorgverzekeraars. Op landelijk niveau is er aandacht voor deze problematiek en vanuit VWS wordt bijvoorbeeld gekeken wat er gedaan kan worden om ontschotting te bevorderen. In Nederland is de bevordering van gezondheid van de bevolking wettelijk opgedragen aan gemeenten. Veel gemeenten hebben overgewichtpreventie als speerpunt opgenomen in hun vierjaarlijkse beleidsnota Volksgezondheid. Interventies ter preventie van overgewicht worden veelal lokaal georganiseerd door GGD'en op bijvoorbeeld scholen, door consultatiebureaus van de thuiszorg en door andere lokale gezondheids- en welzijnsorganisaties.

2.6 Het Olympisch Plan ter inspiratie

In 2009 is het Olympisch Plan 2028 vastgesteld door alliantiepartners (NOC*NSF, VNG, IPO, G4, ministerie van VWS, VNO/NCW, FNV). Gezonde en vitale burgers in Nederland staan centraal in het OP2028. De organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 in Nederland dient als inspirerend perspectief en als mogelijk resultaat. Het Olympisch Plan 2028 formuleert acht ambities op het gebied van topsport, breedtesport, sociaal-maatschappelijke thema's, welzijn, economie, ruimtelijke ordening, evenementen en media-aandacht. Het nieuwe kabinet omarmt evenals het vorige kabinet de

ambities uit het OP2028 en stimuleert gemeenten en organisaties om gezamenlijk te werken aan de ambities en doelstellingen uit het plan. Dit kan door bij het samenstellen van gemeentelijke nota's bijvoorbeeld aan te sluiten bij de ambities uit het plan. Het Olympisch Plan kan een inspirerende kapstok zijn om gezamenlijk een aantal belangrijke doelstellingen te realiseren.

Momenteel is het plan in de opbouwfase, die duurt van 2010 tot 2016. Alliantiepartners en samenwerkingspartners werken een plan van aanpak uit voor de verschillende ambities om heel Nederland naar Olympisch niveau te tillen. NISB is een belangrijke samenwerkingspartner als het gaat om de sociaal-maatschappelijke, welzijns- en breedtesportambitie.

NISB werkt de komende jaren met organisaties als NOC*NSF, VNG/VSG, IPO en provinciale sportraden aan de volgende doelen, waarvoor zij door Olympisch Vuur is gevraagd:

- Toename sportparticipatie in achterstandswijken;
- Toename percentage senioren die sporten en bewegen. Dit wordt opgepakt vanuit het FitForLife netwerk waarin NISB als coördinator een faciliterende rol heeft;
- Meewerken binnen de werkgroep 'preventie door lichamelijke activiteit': een werkgroep onder de welzijnsdoelstelling uit het Olympisch Plan;
- Het samenstellen van een lijst van gouden evidence-based interventies en good-practices om Nederland op Olympisch niveau te brengen.

Een uitgebreide beschrijving van het OP2028, de ambities, alliantie- en samenwerkingspartners is te vinden op www.olympisch-vuur.nl

3. Overzicht initiatieven, impulsen en campagnes in de verschillende sectoren

- 1. Sport, bewegen en recreatie**
- 2. Gezondheid en welzijn**
- 3. Onderwijs**
- 4. Ruimte**
- 5. Bedrijfsleven**

3.1 Sport, bewegen & recreatie

3.1.1 Initiatieven en impulsen Sport, bewegen en recreatie

Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB 2008 – 2014)

Wat is NASB?

Het NASB is een initiatief van het ministerie van VWS. Met het NASB wil VWS bereiken dat meer burgers dagelijks gaan bewegen en sporten. Om burgers op grote schaal tot een actieve leefstijl te verleiden is een omslag nodig: dagelijks bewegen wordt de norm!

Door middel van het NASB kunnen gemeenten, sportorganisaties, bedrijven en andere maatschappelijke organisaties de gezondheid van te-weinig-actieve burgers stimuleren door hen hun activiteiten aan te bieden op het gebied van sport, spel, fitness en beweging in het 'gewone' dagelijkse leven. Met te-weinig-actieve burgers worden mensen bedoeld die de beweegnorm niet halen.

Het NASB richt zich in principe op drie thema's en vijf aandachtsgebieden:

1. Bewegen en sporten in de gemeente via onder andere de [Impuls NASB](#). Dit betreft de aandachtsgebieden wijk, zorg en school. Ongeveer 100 gemeenten met de grootste gezondheidsachterstanden maken gebruik van de impuls NASB.
2. Bewegen en sporten via sportvereniging of sportbond; [NASB setting Sport](#). Veertien sportbonden hebben laagdrempelig aanbod ontwikkeld voor een even zoveel aantal takken van sport (met zeventien sportinterventies).
3. Bewegen en sporten tijdens of rondom het werk; [NASB setting Werk](#). Via diverse brancheorganisaties worden werknemers gestimuleerd meer te bewegen.

Het NASB heeft op alle aandachtsgebieden succesvolle beweeginterventies verzameld. Het NASB wil deze interventies overal in Nederland laten uitvoeren, onder andere ondersteund met advisering, begeleiding en materialen van de 30 minuten bewegen campagne.

Voor wie is NASB?

De Impuls NASB is bedoeld voor 100 gemeenten met de grootste gezondheidsachterstanden. Deze gemeenten zijn inmiddels allemaal bekend en gestart met NASB.

Ondersteuning en advies is bestemd voor alle gemeenten die zich inzetten om de inactieve doelgroepen in beweging te krijgen.

Meer informatie en ondersteuning

NISB coördineert de ondersteuning vanuit NASB. Zij doet dit met o.a. met een website, nieuwsbrief, advies op maat, organiseren van workshops en bijeenkomsten.

In elke provincie is vanuit de provinciale sportraad een NASB adviseur werkzaam.

i: www.nasb.nl

NISB

t: (0318) 49 09 00

NASB setting Sport

NOC*NSF coördineert NASB setting Sport. Informatie over de zeventien sportinterventies en gegevens van contactpersonen van de sportbonden zijn te vinden op www.nocnsf.nl/nasb.

De setting Sport van NASB eindigt qua financiering halverwege 2011. De sportinterventies blijven (in een of andere vorm vanuit de sportbond) beschikbaar

Impuls brede scholen, sport en cultuur (2008 -)

Wat is Impuls brede scholen, sport en cultuur?

Het rijk stelt structureel middelen beschikbaar aan gemeenten die combinatiefunctionarissen willen aanstellen. De bijdrage van het rijk is in het eerste jaar 100%, daarna betalen het rijk (40%) en de gemeente (60%) samen de combinatiefunctionaris.

In 2012 zijn er 2.250 combinatiefunctionarissen werkzaam in de sectoren onderwijs, sport en cultuur. Dit moet leiden tot:

- meer sport- en cultuuraanbod op en om de brede school in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs (dat kan dus ook zijn: bij de sportvereniging of de culturele instelling);
- de ontwikkeling van meer brede scholen met een sport- en cultuuraanbod, om te beginnen in de 40 krachtwijken;
- de versterking van circa 10% van de sportverenigingen, zodanig dat deze niet alleen in staat zijn de leden te bedienen, maar ook iets kunnen betekenen voor het onderwijs, de naschoolse opvang, de wijk en/of specifieke (inactieve, kwetsbare) doelgroepen.

De Impuls wordt gefaseerd ingevoerd. In 2008 is de eerste tranche beschikbaar gekomen voor de G31-gemeenten. Na 2009 volgden nog drie tranches waarbij alle overige Nederlandse gemeenten aan de beurt zijn gekomen. Deelname aan de Impuls is vrijwillig. De rijksbijdrage is in principe voor alle gemeenten beschikbaar en structureel.

Voor wie is de impuls brede scholen, sport en cultuur?

Alle gemeenten kunnen gebruik maken van de impuls. Jaarlijks betaalt het rijk 40 %, de gemeente zelf is verantwoordelijk voor de financiering van de overige 60 %.

Meer informatie en ondersteuning

Vereniging Sport en Gemeenten ondersteunt gemeenten bij het invoeren van de regeling.

Meer informatie:

i: www.combinatiefuncties.nl/

VSG

t: (026) 339 64 11

Meedoen alle jeugd door sport (2006-2010)

Wat is meedoen?

Het programma *Meedoen alle (voorheen allochtone) jeugd door sport* moet ontmoeting, binding, opvoeding en integratie van allochtone jeugd -en hun ouders- in en door sport bevorderen. De ministeries van VWS en Wonen, Wijken en Integratie (WWI) hebben in 2006 de handen ineengeslagen om de kansen die sport biedt voor integratie volop te benutten. Sport wordt ingezet om volwaardig burgerschap te bevorderen en sociaal isolement tegen te gaan. Maar ook om overlast en probleemgedrag te voorkomen en aan te pakken en zelfs te zorgen voor reïntegratie in de samenleving. De regeling loopt af in 2010. VWS, NOC*NSF en NISB overleggen op welke wijze de initiatieven kunnen worden voortgezet.

Voor wie is meedoen?

Sport biedt uitgelezen mogelijkheden voor opvoeding en onderwijs. In de periode 2006 - 2010 hebben 11 gemeenten en 9 sportbonden sportverenigingen ondersteund met jeugdzorg en integratie, betrekken van (allochtone) jongeren bij sportverenigingen.

Meer informatie en ondersteuning?

NISB heeft gemeenten en bonden in de afgelopen periode ondersteund. Op de website www.meedoenallejeugddoorsport.nl is meer informatie, onder andere publicaties en goede voorbeelden van de afgelopen periode, te vinden.

Jeugdsportfonds

Wat is het jeugdsportfonds?

Het Jeugdsportfonds zet zich in om een grote groep kinderen die niet kan sporten door het ontbreken van financiële middelen van de ouders, met hulp en door middel van de Formule van het Jeugdsportfonds die sportkansen te bieden.

Het Jeugdsportfonds bestaat uit het Jeugdsportfonds Nederland en 29 lokale en provinciale Stichtingen. Het Jeugdsportfonds Nederland is een faciliterende instelling voor de lokale en provinciale Jeugdsportfondsen en zijn aan elkaar verbonden middels een franchiseovereenkomst.

Overzicht organisatiestructuur Jeugdsportfonds

Voor wie is het jeugdsportfonds?

Kinderen in de leeftijd tot 18 jaar, waarvan de ouders weinig geld hebben. Denk hierbij aan gezinnen die leven van een uitkering, in de schuldsanering zitten, een inkomen hebben onder het sociaal minimum. Het laatste kan per gemeente verschillen. Alle kinderen uit het gezin komen in aanmerking.

Meer informatie en ondersteuning

Gezinnen zelf kunnen geen aanvraag indienen. Een aanvraag kan worden ingediend door een intermediaire, bijvoorbeeld docenten, jeugdhulpverleners, zorgcoördinatoren en huisartsen. Zij kunnen snel en eenvoudig een aanvraag indienen, zodat een kind een jaar lang voor maximaal €225,- één sport kan beoefenen op kosten van het Jeugdsportfonds.

i: www.jeugdsportfonds.nl

Sportsubsidiewijzer

Wat is de Sportsubsidiewijzer?

De Sportsubsidiewijzer is ontworpen in het kader van het NOC*NSF project Sport & Europa. Daarom vind je hier sportgerelateerde subsidiemogelijkheden van de Europese Unie. Daarnaast bevat de Sportsubsidiewijzer relevante subsidieprogramma's van nationale, provinciale en lokale overheden. De subsidies in de Sportsubsidiewijzer betreffen niet alleen zuiver op sportgerichte programma's. Ook subsidies die raakvlakken hebben op sport – zoals gezondheid, duurzaamheid en integratie – zijn opgenomen.

De Sportsubsidiewijzer wordt halfjaarlijks geactualiseerd.

Voor wie is de Sportsubsidiewijzer?

De Sportsubsidiewijzer is bestemd voor alle organisaties die zich bezighouden met het brede terrein van sport en bewegen in Nederland.

Het aanbod in de wijzer is breed: van subsidies voor doelgroepgerichte sportactiviteiten tot regelingen met betrekking tot milieuvriendelijk investeren, van Europese programma's tot gemeentelijke potjes.

Meer informatie en ondersteuning

i: www.nocnsf.nl/sportsubsidiewijzer

3.1.2 Campagnes sport, bewegen en recreatie

Campagne 30Minutenbewegen

Wat is de campagne 30Minutenbewegen?

In opdracht van het ministerie van VWS voert NISB van 2007 tot 2010 de campagne 30 minuten bewegen uit, in samenwerking met provinciale en lokale partners.

30minutenbewegen is een campagne om meer Nederlanders te motiveren te (gaan) bewegen, 30 minuten per dag, minimaal 5 dagen per week. De campagne maakt mensen bewust van het bestaan van een beweegnorm. Ook biedt de campagne aanknopingspunten (zogenaamd 'handelingsperspectief') om aan de norm te voldoen. Dubbel30 is onderdeel van de campagne 30Minutenbewegen. Dubbel30 is de beweegcampagne voor alle jongeren in Nederland: 2 x 30 minuten bewegen. Iedereen jonger dan 18 jaar moet 7 dagen in de week dubbel30 minuten moeten bewegen.

Van 2007 tot 2010 is de campagne in een uitgebreide vorm ingezet via massamedia en verschillende deelcampagnes. De campagne maakte via massamedia (radio, tv, bioscoop, free publicity) bekend dat 30minutenbewegen bestaat, en dat elke Nederlander dat zou moeten doen. 30minutenbewegen is meer dan een publiciteitscampagne. Met telkens nieuwe acties om specifieke doelgroepen te bereiken én de koppeling met lokale initiatieven kreeg 30minutenbewegen de naam leefstijlprogramma.

In 2010 en 2011 wordt de campagne 30 minuten bewegen vooral op lokaal niveau ingezet.

De campagne draagt bij aan de realisatie van de volgende regeringsdoelstellingen:

- Meer Nederlanders bewegen 30 minuten, of voor kinderen: 60 minuten (van 50% in 2004 naar 65% in 2010).
- De inactiviteit wordt teruggebracht van 8% in 2004 naar 7% in 2010.

Voor wie is de campagne?

Gemeenten kunnen de campagne lokaal voeren als ondersteuning of ter inspiratie van hun sport-, beweeg en gezondheidsbeleid. Sinds 2009 zijn er diverse gemeenten actief die de campagne 30minutenbewegen uitdragen. Lokale campagneplannen op gemeentelijk of zelfs wijkniveau zijn van start gegaan. Door het bijwonen en meedoen met de lokale activiteiten komen mensen in aanraking met bewegen, doen ze mee en worden zij gewezen op alle beweegmogelijkheden bij hen in de buurt.

Meer informatie en ondersteuning

30minutenbewegen is een campagne van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB). NISB biedt ondersteuning aan lokale initiatieven.

i: www.30minutenbewegen.nl

i: www.30minutenbewegen.nl/home-ik-wil-bewegen/dubbel30.html

Heel Nederland Fietst

Wat is heel Nederland Fietst?

Heel Nederland Fietst is een driejarige campagne op initiatief van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) en de Fietsersbond om het fietsen in Nederland een extra impuls te geven. In samenwerking met vele partners en gesteund door de ministeries van VWS, VROM en VenW is de campagne gestart in 2010 om komende jaren te laten zien welke voordelen fietsen voor iedereen heeft. Door het bundelen van fietsinitiatieven onder één vlag, mediaaandacht en consumentenacties. De campagne sluit naadloos aan bij de overheidsdoelen op het gebied van gezondheid, mobiliteit, klimaat en veiligheid. Een essentieel onderdeel van de aanpak is dan ook het structureel verankeren van aansprekende fietsstimuleringsacties op provinciaal en lokaal niveau.

Voor wie is Nederland Fiets?

Dit is wat Fietsersbond en het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) koesteren. Een droom, aangewakkerd door bestaande activiteiten vanuit overheidsbeleid, de beleidsbrief aan de Kamer van staatssecretaris Huizinga en door de nota van Joop Atsma: 'Fietsen in Nederland... een tandje erbij'. Verder ook door de vele fietsinitiatieven van talloze enthousiaste organisaties in ons land, zoals Meimaand Fietsmaand, Fietsfilevrij en 'Op voeten en fietsen naar school'. Initiatieven die door samenwerking elkaars effect kunnen versterken. Diverse ambities van het kabinet naar aanleiding van het Olympisch Plan 2028 sluiten eveneens aan op onze droom.

Contact:

NISB

t: (0318) 49 09 00

Nationale Sport Week

Wat is de Nationale Sport Week?

De Nationale Sport Week is dé week in het jaar (meestal derde week van april) waarin de sport zichzelf in al haar facetten collectief promoot; sportverenigingen gooien hun deuren en trainingen open voor nieuwsgierigen, scholen besteden extra aandacht aan sport en bewegen, en steeds meer gemeenten coördineren op lokaal niveau dit sportieve evenement. Inmiddels is de Nationale Sport Week uitgegroeid tot een aanzienlijk sportevenement met een recordaantal deelnemers in 2010: maar liefst 550.000 mensen van jong tot oud brachten een bezoek aan meer dan 4.500 ‘open huis’ activiteiten. Een kwart van deze bezoekers kwam tijdens deze Sportweek voor het eerst over de vloer van de betreffende sportaanbieder. Dit zijn dus ruim 125.000 potentiële nieuwe leden en/of vrijwilligers!

Het aantal gemeenten met een lokale sportweek steeg met 35 % naar 95 actieve sportweek-gemeenten. Ook het aantal sportbonden en sportwinkeliers dat het podium van de Nationale Sport Week benut groeit elk jaar. Om extra publiciteit te genereren hebben meer dan 10 sportieve BN-ers (onder andere Marco Borsato, Frits Wester) zich verbonden aan de Nationale Sport Week.

De Nationale Sport Week is een project van de Stichting Nationale Sport Platform. Deze stichting is een initiatief van Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sportfederatie (NOC*NSF), de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), brancheorganisatie voor ondernemers in de sportdetailhandel (CBW-Mitex) en de branchevereniging van sportleveranciers (FGHS).

De Nationale Sport Week draagt bij aan de realisatie van de volgende doelstellingen:

- Via het collectief promoten van sport draagt de NSW bij aan het verhogen van de sportparticipatie in Nederland.
- Zodoende draagt het ook bij aan de breedtesportambitie van het Olympisch Plan 2028 van Olympisch Vuur.

Voor wie is de Nationale Sport Week?

Gemeenten kunnen de NSW lokaal organiseren als extra ondersteuning van hun lokale sport-, beweeg en gezondheidsnetwerk. Sportbonden, sportverenigingen, scholen, fitnesscentra, zwembaden, wandel- en loopgroepjes, sportwinkels, diëtisten, GGD-en, combinatiefunctionarissen, fysiotherapeuten, iedereen die dagelijks bezig is om sport en bewegen te stimuleren kan de ‘etalage’ van de Nationale Sport Week benutten om dit belang extra te communiceren. De einddoelgroep is iedereen die geïnteresseerd is om meer, vaker of weer te gaan sporten of sportief actief te zijn, van jong tot oud.

Meer informatie en ondersteuning

Stappenplan voor gemeenten, formats van communicatiematerialen, tips en kennis, succesverhalen, al deze ondersteuning is te vinden op:

i: www.nationalesportweek.nl

i: www.nationalesportplatform.nl

3.2 Gezondheid en welzijn

3.2.1 Initiatieven en impulsen Gezondheid en welzijn

Gezonde Slagkracht

Wat is Gezonde Slagkracht?

Het is een ZonMw-programma in opdracht van het ministerie van VWS. Gezonde Slagkracht staat open voor alle gemeenten en biedt inhoudelijke ondersteuning bij resultaatgerichte preventie van overgewicht, schadelijk alcoholgebruik, roken en drugs. Het doel is om op een integrale wijze gezond gedrag van inwoners van gemeenten te stimuleren. Gemeenten die meedoen leren hoe ze op een innovatieve manier een gezonde leefstijl kunnen bevorderen en zij delen deze kennis met collega-gemeenten.

Voor wie is Gezonde Slagkracht?

Tot en met 2014 heeft het ministerie van VWS 10 miljoen euro beschikbaar gesteld voor (het ontwikkelen van) een integrale aanpak voor preventie van overgewicht, schadelijk alcoholgebruik, roken en drugs. Er zijn inmiddels 34 gemeenten die tussen de 100.000 en 250.000 euro subsidie per gemeente hebben ontvangen. Tussen deze gemeenten is een grote variëteit. Niet alleen in thema, maar ook in aanpak en in grootte van de gemeente.

Met de gemeenten die in aanmerking zijn gekomen voor een financiële ondersteuning is afgesproken dat zij hun kennis delen met andere gemeenten, informatie aanleveren voor het evaluatieonderzoek, hun lokale projecten invoeren in de Interventie-database van het Centrum Gezond Leven, en deze, indien mogelijk, laten erkennen als een werkzame interventie.

Meer informatie en ondersteuning

Hoewel niet alle gemeenten in aanmerking komen voor een financiële ondersteuning, worden wel alle gemeenten betrokken bij het Kennis en Leerprogramma. Dit vindt plaats in de vorm van de website, Nieuwsmails, ondersteuning op maat door ZonMw, Kennisateliers georganiseerd door Nicis Institute en bijeenkomsten/conferenties voor het programma Gezonde Slagkracht, liefst in samenwerking met andere organisaties zoals JOGG, Centrum Gezond Leven, GGD Nederland en VNG.

Voor meer informatie, aanmelden voor Nieuwsmails en kennisuitwisseling met de gehonoreerde gemeenten:
www.gezondeslagkracht.nl

ZonMw

t: (070) 349 51 69

Beweegkuur

Wat is de beweegkuur?

In samenwerking met een aantal beroeps- en patiëntenorganisaties heeft het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB) met subsidie van het ministerie van VWS de Beweegkuur ontwikkeld. De Beweegkuur is een leefstijlinterventie die als doel heeft dat mensen met (een verhoogd risico op) diabetes type 2 en overgewicht een gezondere en actievere leefstijl aannemen en uiteindelijk meer gaan bewegen en sporten in het dagelijkse leven. De doelgroep wordt vanuit de eerstelijns begeleid door een multidisciplinair team dat onder andere bestaat uit een huisarts, leefstijladviseur, fysiotherapeut en diëtist. NISB werkt aan landelijke implementatie, zodat de Beweegkuur in 2011/2012 opgenomen kan worden in het basispakket van de zorgverzekering.

Binnen een periode van tien jaar wordt 1,08 miljard euro aan besparingen op gezondheidseffecten bereikt als de Beweegkuur wordt ingevoerd. Met aftrek van de kosten blijft uiteindelijk 916 miljoen euro totale opbrengsten over door met name vermindering arbeidsverzuim en minder gebruik van zorg. Invoering levert in de eerste jaren een forse kostenpost op, maar dat wordt heel snel gecompenseerd door de opbrengst. College van Zorgverzekeraars heeft berekend dat in het eerste jaar van invoering 236.000 mensen zullen deelnemen aan een gecombineerde leefstijlinterventie, zoals de Beweegkuur.

Voor wie is de Beweegkuur?

De beweegkuur is bedoeld voor mensen met (verhoogd risico op) diabetes type 2 en overgewicht. Via de huisarts kunnen zij starten met onder begeleiding meer te gaan bewegen. Met de intensieve begeleiding en ondersteuning die de Beweegkuur biedt, wordt voor iedere deelnemer gezocht naar een passende manier om (meer) te gaan bewegen. Op deze manier raken mensen blijvend gemotiveerd om gezonder en actiever te leven. Daarnaast is er ook aandacht voor andere onderwerpen zoals voeding, eenzaamheid, depressie. Typisch voor Beweegkuur is het vormen van een lokaal netwerk, waarbij gemeenten en eerstelijnszorg en sport en welzijn samenwerken. Daarmee sluit Beweegkuur ook nauw aan bij eerdere adviezen van de Raad voor de Volksgezondheid, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en RIVM dat landelijk en lokaal preventiebeleid veel beter op elkaar moeten aansluiten.

Meer informatie en ondersteuning

NISB coördineert het onderzoek en implementatie van de beweegkuur. Zij doet dit samen met de regionale ondersteuningsstructuren 1^e lijn (ROS). De ROS werkt in hun regio weer samen met GGD en provinciale sportraad. Naast een website, nieuwsbrief wordt ook gewerkt aan het opleiden van voldoende lokaal kader, het stimuleren van regionale en lokale netwerken en gedegen onderzoek.

Meer informatie:

i: www.beweegkuur.nl

NISB

t: (0318) 49 09 00

Verwante aanpakken:

- Bewegen op Recept (BOR)

Contact: Van Hagen in Beweging

- Big Move

Contact: Big Move Institute

Wmo en sport/bewegen

Wat is de Wmo?

In 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) van start gegaan. Van gemeenten wordt verwacht dat zij een Wmo-beleidsplan maken voor elke 4 jaar. Sport en bewegen biedt kansen en mogelijkheden voor het realiseren van ambities en doelen in het kader van de WMO. De wet schrijft voor dat gemeenten op negen prestatievelden moeten aangeven welke doelen en resultaten zij willen bereiken.

De negen prestatievelden.

1. bevorderen van de sociale samenhang in en de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren die opgroeien met problemen en van ouders met problemen met opvoeden;
3. geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking, een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem,
6. verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking, een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijk opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van huiselijk geweld;
8. bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. bevorderen van verslavingsbeleid.

Voor wie is de Wmo?

Vooraf op prestatieveld 1 kunnen gemeenten ruimte bieden aan verenigingen en organisaties die activiteiten ontplooiën voor leden en deelnemers op het gebied van cultuur, ontmoeting, sport en dergelijke. De prestatievelden 2 tot en met 9 zijn vooral gericht op mensen die op een of andere manier belemmering ervaren in het maatschappelijk participeren. Zij komen in principe in aanmerking voor extra ondersteuning vanuit de Wmo.

In het advies 'Inhoud stuurt de beweging' laat de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (www.adviesorgaan-rmo.nl) zien dat de Wmo op verschillende manieren vorm kan krijgen. Dit is afhankelijk van de visie op maatschappelijke ondersteuning en de rol die de gemeente wil spelen in het concrete beleid dat uit deze visie voortvloeit.

Meer informatie en ondersteuning

Sport is een bindende factor en versterkt sociale netwerken en maatschappelijke integratie en participatie. Sport & bewegen is dus een thema dat naadloos aansluit op Wmo-doelen en -beleid. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen heeft een brochure uitgebracht getiteld 'Kansen voor sport en bewegen in de Wmo'. De Wmo-sporttas bevat voorbeelden en praktische hulpmiddelen voor ambtenaren uit de sectoren sport, zorg en welzijn om als input te dienen bij het positioneren van sport en bewegen binnen Wmo-beleid.

NISB

t: (0318) 49 09 00

e: info@nisb.nl

MOVISIE

t: (030) 789 21 41

e: b.avric@movisie.nl

Links: www.minvws.nl/dossiers/wmo/default.asp

www.info-wmo.nl, www.beleidsplanwmo.nl, www.invoeringwmo.nl

3.2.2 Campagnes gezondheid en welzijn

Campagne het nieuwe eten: stap voor stap gezonder eten

Wat is de campagne het nieuwe eten?

Veel mensen willen gezonder gaan eten, maar weten niet precies hoe. Daarom heeft het Voedingscentrum Het Nieuwe Eten geïntroduceerd. Een manier om je dagelijks eten gezonder te krijgen. Met de campagne wil het Voedingscentrum mensen bewust maken van hun eetgedrag. Mensen die zich aanmelden kunnen tips krijgen hoe ze stapsgewijs minder, gevarieerder en gezonder kunnen gaan eten.

Het Nieuwe Eten gaat niet in één keer een nieuw eetpatroon aan meten, maar stapje voor stapje. Door één slechte eetgewoonte tegelijk aan te pakken, wordt langzaam een nieuw dagelijks eetpatroon gecreëerd.

Voor wie is de campagne?

De campagne is voor alle Nederlanders die hun eetpatroon willen aanpassen.

Meer informatie en ondersteuning

Voedingscentrum,

t: (070) 306 88 88

i: www.voedingscentrum.nl/

Campagne valpreventie

Wat is de campagne valpreventie?

De campagne valpreventie wordt door NISB en Consument en Veiligheid uitgevoerd met subsidie van ZonMw. De campagne heeft twee hoofddoelstellingen. De eerste is het terugbrengen van het aantal valongevallen onder ouderen die behandeld moeten worden op de Spoedeisende Hulp. De tweede is om ervoor te zorgen dat alle volwassenen aan de Nederlandse beweegnorm voldoen. Deze norm houdt in dat volwassenen tenminste vijf dagen per week minimaal 30 minuten matig intensief moeten bewegen. De rol van lokale professionals en intermediaire organisaties is van groot belang bij voorlichting en beïnvloeding van ouderen. Voorlichten en beïnvloeden zijn het meest succesvol als deze op persoonlijke wijze plaatsvinden in de eigen omgeving. Door ouderen goed voor te lichten over bewegen en veiligheid in en om het huis zijn veel valincidenten te voorkomen.

Voor wie is de campagne valpreventie?

De belangrijkste doelgroep is de zelfstandig wonende 65-plusser met een verhoogd valrisico. Omdat blijkt dat ouderen met een zogeheten lagere sociaal-economische status (SES) en allochtone ouderen erg weinig bewegen, wordt hier veel aandacht aan besteed. Van deze doelgroep haalt 45% de Nederlandse beweegnorm niet. Ze zijn vaker bang om te vallen en ze schatten het risico op een val voor zichzelf hoog in. Een intensieve samenwerking van lokale organisaties (als GGD, Stichting Welzijn Ouderen, verenigingen en professionals als huisartsen en fysiotherapeuten) is noodzakelijk om valpreventie op de beleidsagenda te krijgen van het lokale gezondheidsbeleid. ‘Gemeenten kunnen door het inzetten en het promoten van valpreventie en beweegactiviteiten een goede invulling geven aan beleidsdoelstellingen op het gebied van gezondheid, welzijn en veiligheid van ouderen. Door de campagne worden gemeenten hiertoe geprikkeld. Daarbij zijn bewegen en valpreventie ook een goede invulling van de uitvoering van de Wmo

Ondanks dat gemeenten sinds 1 juli 2010 verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van preventieve gezondheidszorg voor ouderen, waar valpreventie deel van uitmaakt, staat valpreventie nog niet of nauwelijks op de beleidsagenda van de lokale overheid.

Meer informatie en ondersteuning

Voor meer informatie over de campagne valpreventie:

NISB

t: (0318) 49 09 00

Consument en Veiligheid

t: (020) 511 45 19

i: www.nisb.nl/campagnes/valpreventie/contact.html

3.3 Onderwijs

3.3.1 Initiatieven en impulsen onderwijs

Buurt Onderwijs Sport (BOS) Impuls (2005-2011)

Wat is de BOS impuls?

De BOS-impuls is een tijdelijke stimuleringsmaatregel van VWS gericht op het aanpakken van achterstanden van jongeren van 4 tot 19. Door het laagdrempelig aanbieden van ‘arrangementen’ wordt een gezonde en actieve leefstijl bevorderd én onderwijs- en opvoedingsachterstanden terug gedrongen. De impuls loopt af in 2011. Er kunnen geen aanvragen meer worden ingediend.

Buurt- onderwijs- en sportorganisaties werken samen onder regie van de gemeente om een BOS-initiatief op wijkniveau te realiseren. Sportactiviteiten maken in ieder geval onderdeel uit van de BOS-arrangementen. Meestal spelen ook gezondheidsonderwijs en buurtactiviteiten een rol. Zo wordt tevens de onderlinge betrokkenheid in de buurt vergroot. Dit sluit aan bij het gedachtegoed van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning.

Voor wie is de BOS impuls?

Zo'n 226 gemeenten in Nederland hebben een BOS-project opgestart met een bijdrage van VWS. Omdat gemeenten voor meerdere projecten subsidie konden aanvragen, lopen er nu 443 projecten in het land.

Meer informatie en ondersteuning

Vanuit haar taak de positieve maatschappelijke waarden van sport en bewegen zo goed mogelijk te benutten heeft NISB met Movisie de gemeenten ondersteund bij het inzetten en uitvoeren van de BOS-impuls.

i: www.bosimpuls.nl

i: www.boskompas.nl

NISB

t: (0318) 49 09 00

VMBO in Beweging (2010 – 2012)

Wat is VMBO in Beweging?

Het project 'VMBO in Beweging' is een actie vanuit het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs dat uitvoering geeft aan het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs. NISB en de VO-raad hebben het plan ontwikkeld in samenwerking met KVLO, en SLO. Van de 12 tot 17-jarigen bewegen de vmbo-ers het minst. Onder deze leerlingen beweegt nog minder dan 40% voldoende. Het project VMBO in Beweging helpt scholen om VMBO leerlingen in actie te laten komen. Het project loopt drie jaar. Er kunnen geen aanvragen meer worden ingediend.

Voor wie is VMBO in Beweging?

Er nemen 80 VMBO scholen deel, die gezamenlijk minstens 38.400 inactieve VMBO-leerlingen kunnen bereiken. Deze scholen gaan gedurende drie jaar (2010, 2011 en 2012) aan de slag om sport en beweegaanbod op te starten voor de niet-actieve leerlingen. Het kan gaan om nieuw aanbod onder schooltijd, tijdens de pauzes of na schooltijd. Als de opgestarte activiteiten succesvol zijn, is het zaak om te zorgen dat het aanbod een structurele plek krijgt in het schoolbeleid.

Meer informatie en ondersteuning

NISB, KVLO en VO raad vormen samen het landelijke projectteam. Het project VMBO in Beweging maakt gebruik van regiocoaches. Verspreid over Nederland zijn er 5 regiocoaches actief die gedurende 1 dag in de week de vmbo-scholen in hun regio ondersteunen. De adviseurs helpen de scholen bij de realisatie van een integraal sport en beweegaanbod. Ze zijn bekend met de kansrijke interventies en hebben een goed overzicht van betrokken partijen en mogelijk nieuwe netwerkpartners; bovendien zijn zij ervaren in het ondersteunen van beleidsprocessen op het gebied van sport en bewegen.

Meer informatie:

i: www.nisb.nl/projecten/kids-jeugd/vmbo-in-beweging/

NISB

t: (0318) 49 09 00

Sportaanbod voor het Onderwijs (2010 – 2012)

Wat is Sportaanbod voor het Onderwijs?

Negentien sportbonden nemen deel aan het project 'Sportaanbod voor het onderwijs' en hebben ieder een slim sportconcept ontwikkeld om meer kinderen aan het sporten te krijgen en te houden. Uitgangspunt van deze concepten is dat (school)actieve sportverenigingen deze concepten adopteren en gaan samenwerken met scholen. Deze sportverenigingen zijn in staat om voor, tijdens of direct na de lestijden een passend sportaanbod in een schoolse zetting te verzorgen. NOC*NSF ondersteunt de sportbonden hierbij.

Inmiddels zijn er al ruim 600 schoolactieve sportverenigingen en hebben we een beeld van een nog groter aantal die al enige vorm van samenwerking met het onderwijs hebben.

Alle informatie online

Via de website www.nocnsf.nl/sportenonderwijs kunt u zich laten inspireren en vindt u alle informatie over het project 'Sportaanbod voor het onderwijs' en de kansen die het project u, uw school en de kinderen biedt. Op deze site vindt u onder meer:

- een overzicht van alle (ondersteunende) sportconcepten van de deelnemende sportbonden
- een actueel overzicht van alle schoolactieve sportverenigingen
- een contactformulier voor het maken van een afspraak met één van de sportbonden
- inspirerende best-practices en rapportages.

EU-Schoolfruitprogramma

Wat is EU-Schoolfruitprogramma?

Het EU-Schoolfruitprogramma is bedoeld als laagdrempelige stimulans om te bevorderen dat schoolgaande kinderen samen fruit én groenten eten in de klas. Binnen het EU-Schoolfruitprogramma krijgen basisscholen voor elke deelnemende leerling een gratis periode fruit of groenten. Na deze periode bepalen ouders en de school of zij doorgaan met het gezamenlijk eten van fruit en groenten in de klas.

Voor wie is EU-schoolfruitprogramma?

Alle basisscholen kunnen meedoen; voorwaarde is wel dat de hele school meedoet. Scholen kunnen binnen het EU-schoolfruitprogramma voor alle kinderen van de school voor schooljaar 20-30x gratis groenten en fruit ontvangen.

Meer informatie en ondersteuning

Om voor schoolfruitprogramma in aanmerking te komen, moeten scholen voldoen aan bepaalde voorwaarden. Die staan beschreven op de website: www.euschoolfruit.nl

De gehele procedure voor het EU-Schoolfruitprogramma staat beschreven in de Circulaire van het Productschap Tuinbouw.

Nationale Schoolontbijt

Wat is het Nationale Schoolontbijt?

Het Nationaal Schoolontbijt is het grootste ontbijtevenement van Nederland. Meedoen betekent veel voorpret, een plezierige ochtend en instructieve lessen over goede voeding en de rol die brood daarin speelt. In 2003 is het initiatief genomen voor het organiseren van een ontbijt op basisscholen. Met deze activiteit wil het Team Nationaal Schoolontbijt het plezier in en het belang van een goed ontbijt onder de aandacht brengen van schoolkinderen, ouders en leerkrachten. Daarmee hopen ze een bijdrage te leveren aan een grotere kennis over goede en gezonde voeding. Daarbinnen onderstrepen zij het belang van het eten van brood.

Het Nationaal Schoolontbijt is niet alleen leuk voor de leerlingen en collega's. Het is ook een aantrekkelijke kapstok voor lessen en activiteiten over gezonde voeding en de plaats van het ontbijt daarin.

Voor wie is het Nationale Schoolontbijt?

Deelnemen aan het Nationaal Schoolontbijt kan met de hele school. Het Nationaal Schoolontbijt verzorgde in 2008, 2009 en 2010 elk jaar een ontbijt voor 2.500 scholen. Zo'n 540.000 schoolontbijtjes dus, een enorm aantal!

Zowel industriële bakkerijen als warme bakkers verzorgen samen met partners het ontbijt.

Meer informatie en ondersteuning

i: www.schoolontbijt.nl

Op deze site staat alle informatie over Het Nationaal Schoolontbijt. Ook zijn daar allerlei leuke en leerzame lessuggesties en -materialen te bestellen en te downloaden voor alle groepen van het basisonderwijs.

3.3.2 Campagnes onderwijs

De Gezonde School

Wat is de Gezonde School

Een Gezonde School is een school waar gezondheid integraal onderdeel uitmaakt van het schoolbeleid. Een Gezonde School verbetert de gezondheid van leerlingen. Basisscholen die hier structureel aan werken, kunnen het vignet Gezonde School aanvragen. Met dit vignet laten zij aan ouders zien, dat zij de gezondheid van kinderen van groot belang vinden. Gezondheidsbevordering maakt deel uit van de kerndoelen van het basisonderwijs. Maar er is meer: structurele aandacht voor gezondheid levert een aantoonbare bijdrage aan betere leer prestaties en een gezond pedagogisch klimaat. Een school die gezondheid een vaste plek in haar beleid geeft, kiest ook makkelijker uit de grote hoeveelheid gezondheidsinitiatieven die op het onderwijs afkomen. Lokale en regionale partners, zoals GGD'en helpen Gezonde Scholen bij hun keuze voor effectieve gezondheidsactiviteiten.

Het vignet Gezonde School bestaat uit een basiscertificaat en acht themacertificaten. Ieder themacertificaat heeft betrekking op een bepaald onderwerp. Om het vignet Gezonde School te verkrijgen, voldoet uw school aan de norm van het basiscertificaat en aan de norm van minimaal één van de themacertificaten. U maakt zelf een keuze uit de themacertificaten. Zo laat u zien dat u extra aandacht heeft voor thema's die uw school belangrijk vindt.

Voor wie is de Gezonde School?

Als uw aanvraag is gehonoreerd, mag uw school zich de komende drie schooljaren profileren als Gezonde School. U krijgt een certificaat en u mag gedurende drie jaar het logo 'Gezonde School' in uw communicatie gebruiken. Ook krijgt u een bordje om aan de gevel van de school te bevestigen. Verder wordt de naam van uw school gepubliceerd op de website www.gezondeschool.nl. Tijdens de drie geldigheidsjaren kunt u kosteloos extra themacertificaten behalen. De GGD'en andere organisaties kunnen u daarbij helpen.

Meer informatie en ondersteuning

i: www.gezondeschool.nl.

Maatschappelijke stages

Wat zijn maatschappelijke stages?

Maatschappelijke stage is een project van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Vanaf schooljaar 2011-2012 is de maatschappelijke stage verplicht voor alle middelbare scholieren. De maatschappelijke stage houdt in dat jongeren vrijwilligerswerk doen tijdens hun middelbare schoolperiode. Dat is goed voor anderen en voor hun persoonlijke ontwikkeling. Veel scholen hebben maatschappelijke stage al opgenomen in het onderwijsprogramma. Bij de maatschappelijke stage gaat het om vrijwilligerswerk. De school voert de regie, maar er is ook ruimte voor initiatief van leerlingen. Er zijn veel mogelijkheden om stageplekken te creëren. Maatschappelijke stage gaat om het doen van vrijwilligerswerk. Dit vindt vooral plaats in de non-profitsector: bij een vrijwilligersorganisatie, vereniging, instelling of maatschappelijke organisatie. Soms buiten een georganiseerd verband, bijvoorbeeld door boodschappen te doen voor een oude buurvrouw of een gezin te helpen dat tijdelijk hulp nodig heeft. Bedrijven kunnen ook een rol spelen. Denk aan maatschappelijk betrokken ondernemen

Voor wie zijn maatschappelijke stages?

De school is verantwoordelijk voor de invoering van de maatschappelijke stage voor haar leerlingen. Voorbereiding en evaluatie liggen in handen van de school. Ook bepaalt de school wat wel of niet geschikt is als maatschappelijke stage. De school kent haar leerlingen immers het beste. Samen met de leerlingen maakt de school goede afspraken over de uitvoering van de maatschappelijke stage, onder andere over de begeleiding

Een leerling is gemotiveerder als de maatschappelijke stage aansluit bij zijn interesses. De maatschappelijke stage levert dan ook meer op. Daarom is het stimuleren van eigen initiatief belangrijk.

Alles is mogelijk, als het maar gaat om vrijwilligerswerk. Het vraagt om creativiteit van scholen, stagebieders en stagemakelaars om alle leerlingen een stageplek te bieden. Zo ontstaan maatschappelijke stages op allerlei terreinen van vrijwilligerswerk.

Meer informatie en ondersteuning

Maatschappelijke stage wordt mede mogelijk gemaakt door MOVISIE, CPS, NJR en Ouders & COO.

Movisie:

t: (030) 789 20 00

i: www.maatschappelijkstage.nl

NISB stimuleert scholen en sportverenigingen om stage plaatsen in de sport te verzorgen.

t: (0318) 49 09 00

Campagne 3 + 2 van de KVLO

Wat is de campagne 3+2?

De campagne 3 + 2 staat voor drie uur gym en twee uur een naschools sportaanbod voor iedere leerling van 6 tot 18 jaar. Met '3+2 = een vet/fit idee' kun je de beweegnorm van een uur bewegen per dag, structureel halen. De SCHOOL is dé plek om dat te regelen, want daar bereik je alle kinderen. En op scholen zijn gekwalificeerde docenten, die leerlingen de juiste begeleiding en stimulans kunnen geven. Zowel de goede en fitte als de minder getalenteerde en minder gemotiveerde leerling. Daarnaast zijn er voor het bewegingsonderwijs richtlijnen opgesteld met einddoelen en leerlijnen, zodat ieder kind gevarieerd en doelgericht les krijgt.

Door beweging aan te bieden in en om de school bereik je alle kinderen én daarmee bied je een structurele oplossing in de strijd tegen te weinig bewegen en overgewicht. Op jonge leeftijd leren regelmatig te bewegen, vergroot de kans dat kinderen later ook blijven bewegen. De KVLO ziet het als haar belangrijkste doel voor de komende jaren om met deze campagne het aantal beweegmomenten in en om de school te laten stijgen.

Voor wie is de campagne 3+2?

Met de campagne wil de KVLO via de scholen ouders, leerlingen en docenten bereiken.

Meer informatie en ondersteuning

KVLO

t: (030) 692 08 47

i: www.kvlo.nl

Campagne ‘Geef het gezonde voorbeeld!’

Wat is de campagne heef het gezonde voorbeeld?

De campagne is een samenwerkingsinitiatief van NISB en het Voedingscentrum in opdracht van ZonMw. In de gezamenlijke campagne worden de onderwerpen voeding, bewegen en overgewicht gecombineerd. De campagne maakt onderdeel uit van de verschillende publiekscampagnes met het thema ‘gezondheid’ van de Rijksoverheid.

Een gezonder kind begint bij een gezond voorbeeld! Deze campagne maakt ouders van jonge kinderen bewust van hun eigen eet- en beweeggedrag en daagt hen op een vriendelijke manier uit om hun eigen gedrag te testen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat veel ouders vinden dat ze al het goede voorbeeld geven op het gebied van eten en bewegen, ook al blijkt dat in de praktijk niet altijd zo te zijn. Daarom willen we ze er toe aanzetten om de online test te doen. Daarmee kunnen ouders hun eigen voorbeeldgedrag toetsen en dit eventueel aanpassen.

Voor wie is de campagne geef het gezonde voorbeeld?

De campagne is bedoeld voor ouders.

Lokale professionals kunnen hierbij ondersteuning bieden.

Meer informatie en ondersteuning

Ouders kunnen op de site (www.hetgezondevoorbeeld.nl) een folder bestellen met concrete tips over hoe zij het gezonde voorbeeld kunnen zijn voor hun kinderen als het gaat om eten en bewegen. In deze folder wordt een aantal herkenbare situaties geschetst en de losse wijzer bevat acht specifieke tips ‘voor op de koelkast’. De folder en wijzer zijn gratis te bestellen op de site.

NISB en Voedingscentrum vragen de hulp van lokale professionals bij het ondersteunen van deze campagne. Zij hebben immers direct contact met de doelgroep en kunnen het onderwerp het beste bespreekbaar maken. Op www.hetgezondevoorbeeld.nl/professionals staat meer achtergrondinformatie en zijn de gratis materialen te bestellen.

3.4 Ruimtelijke ordening

3.4.1 Initiatieven en impulsen Ruimtelijke ordening

Aanpak Krachtwijken en 40+ wijken

Wat is de aanpak krachtwijken/ 40+ wijken?

Nederland telt zo'n honderd wijken waar achterstanden zijn en waar bewoners moeite hebben hun situatie te verbeteren. De Rijksoverheid heeft voor het actieplan 40 wijken in 18 steden geselecteerd. Deze wijken waar de problemen het grootst zijn, krijgen extra aandacht op het gebied van wonen, werken, leren, integreren en veiligheid. In het Actieplan Krachtwijken zijn alle betrokkenen aan de slag gegaan met het opstellen van afzonderlijke wijkactieplannen. Met deze wijkaanpak kunnen de aandachtswijken veranderen in wijken waar mensen kansen hebben en graag wonen. De overheid steunt het actieplan financieel (Rijk €300 miljoen in de periode 2008 -2010). Daarnaast stellen de woningcorporaties 10 jaar lang financiële middelen beschikbaar. Gemeenten hebben in totaal 40 wijkactieplannen opgesteld en per gemeente is een charter opgesteld. Een charter is een overeenkomst tussen de Rijksoverheid en de gemeente over de gezamenlijke ambities. De overeenkomst is in principe aangegaan voor 10 jaar.

Naast de krachtwijken is er een budget voor 40+ wijken beschikbaar gesteld om de problemen aan te pakken en de wijk te verbeteren. In twee tranches (2008-2009 en 2009 – 2010) is een budget van 60 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Voor wie is de aanpak krachtwijken/ 40+ wijken?

40 wijken in 18 gemeenten zijn geselecteerd voor de aanpak krachtwijken (zie bijlage). In totaal zijn 36 wijken in twee tranches geselecteerd voor de aanpak 40+ wijken.

Meer informatie en ondersteuning

i: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aandachtswijken/

De Landelijke Alliantie Wijkeraanpak is een alliantie van ruim 60 maatschappelijke instellingen, organisaties en bedrijven die hun bijdrage willen leveren aan de wijkeraanpak.

De partners van de Landelijke Alliantie Wijkeraanpak zijn tot 2018 actief betrokken bij de verbetering van de leefbaarheid in de 40 wijken. Zij zetten zich op verschillende manieren in om deze verbeteringen teweeg te brengen. De partners van de alliantie zijn:

Aannemersfederatie Nederland, Aedes, Albert Heijn, BNA, Bouwend Nederland, Buurtlink, Centrum Gezond Leven, Contactgroep Islam, Contactorgaan Moslims en Overheid, Codename Future, Convenant Overgewicht, Cultuurformatie, CWI, DHV, Fietsersbond, Fundeon, Gezondheidsfondsen, HBO-raad, Het Juridisch Loket, HOGIAF, IBM, IMK, Instituut voor Nationale Onderwijs Promotie, Jantje Beton, Jeugd sportfondsen Nederland, Johan Cruyff Foundation, Judobond Nederland, Kamers met Kansen, Kamers van Koophandel Nederland, KNVB, Kunstenaars&CO, Kunstfactor, LOM Samenwerkingsverbanden, LSA, MKB Nederland / VNO-NCW, MO-Groep, Nationale Jeugd Raad, Nederlands Architectuurinstituut, NVM, Nederlandse Woonbond, NISB, NOC*NSF, NUSO, NVPB, Oranje Fonds, PO-raad, Richard Krajicek Foundation, Stichting De Bakkerij, Stichting I-Sport, Stichting Leergeld, Stichting Present, Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Ned Gemeenten, Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, Straatvoetbalbond Nederland, United Smile, UWV, Van Harte Resto, Vastgoed Belang, VVE Belang, Vereniging Eigen Huis, WijkAlliantie

3.4.2 Initiatieven/campagnes ruimtelijke ordening

Aanpak Betaalde voetbal organisaties (BVO) aanpak/ Scoren in de wijk

Van de bewoners in de aandachts- en 40+wijken sport gemiddeld 52% 0 uur per week. In de rest van Nederland is dat 37%. Het bevorderen van sport en bewegen in de wijk heeft een positieve invloed op onder andere de gezondheid, sociale cohesie en ervaren gevoel van veiligheid in de wijk en is dus een belangrijke doelstelling binnen de wijkenaanpak. Vanuit WWI is initiatief genomen om op een aantal manieren, in samenwerking met onder andere het ministerie van VWS, de Stichting meer dan Voetbal, de Cruyff Foundation, de Krajicek Foundation en de Straatvoetbalbond, het aanbod van sport en bewegen in de aandachtswijken te versterken. Hierbij wordt met name in op het versterken van de maatschappelijke rol van Betaald Voetbal Organisaties.

In Nederland zijn diverse Betaald Voetbal Organisaties (BVO's) die, veelal in samenwerking met andere partijen, maatschappelijke activiteiten in de wijken organiseren. BVO's genieten namelijk een grote bekendheid in de wijken en genereren derhalve veel aandacht onder de wijkbewoners. BVO's zijn bij uitstek in staat om groepen in de samenleving te bereiken die door gemeenten en corporaties niet of nauwelijks bereikt kunnen worden. BVO's kunnen hierbij hun (ster)spelers inzetten als rolmodellen. Het maatschappelijk verantwoord ondernemen van voetbalclubs vindt zijn oorsprong in Engeland waar clubs al langer activiteiten op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid, participatie en sport & bewegen organiseren. In Nederland kan voetbalclub FC Twente gezien worden als de voorloper waar het gaat om het ontwikkelen en uitvoeren van maatschappelijke activiteiten in de wijken. Zij hebben in 2005 een wijk in Hengelo geadopteerd (Berflo Es). Inmiddels hebben meerdere BVO's invulling gegeven aan hun maatschappelijke rol; hiervan zijn vijf clubs vertegenwoordigd in een Kopgroep.

Intentieverklaring BVO Kopgroep

Op 1 oktober 2008 is door vijf Betaald Voetbal Organisaties (BVO's), vijf corporaties en vijf gemeenten een convenant ondertekend. Hiermee geven de partijen, de zogenaamde BVO-kopgroep, aan zich de komende jaren actief in te willen zetten voor de doelen die de wijkenaanpak nastreeft. De voetbalclubs zetten hierbij ook dikwijls hun sterspelers in als rolmodel. De clubs die vertegenwoordigd zijn in de kopgroep zijn:

FC Twente (Enschede)

FC Utrecht

Vitesse (Arnhem)

NEC (Nijmegen)

NAC Breda

Deze voetbalverenigingen organiseren samen met hun gemeente, betrokken corporaties en/of diverse andere partijen tal van activiteiten in de wijk. Samenwerking kan bijvoorbeeld worden gezocht met onderwijs- en zorginstellingen, lokale ondernemers, partijen uit de Landelijke Alliantie en amateur voetbalverenigingen in de buurt. Samenwerkende partijen zijn vaak verenigd in een stichting die als het ware 'naast' de voetbalclub zelf staat.

Enkele goede voorbeelden van activiteiten zijn:

- Scoren door Scholing is een project waarbij jongeren (17- 23 jaar) die voortijdig zijn uitgevallen op school een steuntje in de rug te geven en hen te coachen naar onderwijs, een passende baan of een

combinatie van die twee. Scoren door Scholing is een initiatief van FC Twente (onderdeel van Scoren in de Wijk) en het project loopt momenteel onder andere bij FC Twente (Enschede/ Hengelo) en Vitesse Arnhem, in samenwerking met hun gemeente en ROC.

- De NAC Street League is een straatvoetbalcompetitie voor alle jeugd van 12 tot en met 15 jaar oud binnen de gemeente Breda. In de competitie draait het om meer dan alleen de sportieve prestaties. De teams kunnen punten verdienen door goed gedrag. Deze punten tellen mee in de stand van de competitie. Alle teams zijn afkomstig uit verschillende wijken in Breda en elk team speelt zijn wedstrijden op een trapveld in de eigen wijk. Bij uitwedstrijden gaat men op bezoek in een andere wijk.
- FC Utrecht met 'Scoren voor Gezondheid' (dit project loopt eredivisie-breed). Met Scoren voor Gezondheid zetten betaald voetballers uit de Eredivisie leerlingen van de basisschool aan tot een gezonde leefstijl. Leerlingen uit Utrecht tekenden een contract om gedurende twintig weken veel te bewegen en gezond te leven. De spelers van FC Utrecht fungeerden als rolmodellen voor de kinderen door hen te laten zien dat je met een gezonde leefstijl topprestaties kunt leveren.

Tijdens de bijeenkomst in 2009 hebben ook Ajax, Feyenoord en PSV een intentieverklaring ondertekend. Deze drie topclubs zijn momenteel bezig met de uitwerking van hun plan van aanpak. De verwachting is dat de komende jaren meerdere voetbalclubs dit voorbeeld zullen volgen.

Meer informatie en ondersteuning

Stichting Meer dan Voetbal

t: (0343) 49 32 42

i: www.meerdanvoetbal.nl

Cruyff Court

Wat is een Cruyff Court?

Een Cruyff Court is een moderne invulling van het aloude trapveldje dat vroeger te vinden was in veel buurten en wijken, maar dat door de jaren heen vaak is opgeofferd voor verstedelijking en uitbreiding. Met de Cruyff Courts wordt de functie die dat oude trapveldje had, weer terug in de wijk gebracht. De kinderen uit de buurt krijgen een goede, veilige plek om te sporten en door de samenwerking met de buurt, overheid, corporaties, scholen, sport- en voetbalverenigingen, en het lokale bedrijfsleven heeft het Cruyff Court ook een belangrijke sociale functie in de wijk.

Veel speelplekken in de stad zijn verloren gegaan ten koste van huizen. Ook op straat kan niet meer worden gevoetbald. Kinderen willen buiten kunnen sporten en spelen en gemeentes zien meer en meer in dat ruimte om te spelen noodzakelijk is. Met de Cruyff Courts wordt geprobeerd aan die behoefte te voldoen. In samenwerking met de gemeente wordt een goede en veilige sport- en speelplek gecreëerd in de wijken. Het is een ontmoetingsplek, een plek waar thema's als gezondheid, integratie, samen spelen en respect voor elkaar centraal staan.

Voor wie zijn Cruyff Courts?

Een Cruyff Court wordt niet zomaar aangelegd. Er zijn voorwaarden waaraan een stadsdeel of gemeente moet voldoen wil het in aanmerking komen voor de realisatie van een Cruyff Court. Zo moet een Cruyff Court een meerwaarde in de buurt hebben, er moet draagvlak in de wijk zijn, het moet een centrale plek in wijk zijn of kunnen worden, het moet bijdragen aan de beperkte sportmogelijkheden voor de jeugd. Op een Cruyff Court is sport niet alleen het doel, maar ook een middel om thema's zoals sociale verantwoordelijkheid, integratie, samenspelen, normen en waarden aan te kaarten. Om deze thema's optimaal te benutten is een minimaal aantal uren sociaal beheer (activiteiten of toezicht) per week op het Cruyff Court zeer gewenst.

In 2003 is de Johan Cruyff Foundation gestart met het aanleggen van Cruyff Courts. Deze trapveldjes liggen inmiddels in grote aantallen in wijken in Nederland en stimuleren de jeugd uit de wijk om te gaan sporten en bewegen. Van oudsher ondersteunt de Cruyff Foundation al projecten voor jeugd met een beperking in diverse sporten. Voor deze doelgroep is er het Cruyff Court aangepast. Een Cruyff Court aangepast is een multifunctioneel trapveldje dat zo optimaal mogelijk toegankelijk gemaakt wordt voor jeugd met een beperking. Hierbij kunnen de kinderen op het veldje actief aan sport deelnemen of middels een passievere vorm sport en spel ervaren. Door de aanpassingen wordt het toegankelijk voor alle kinderen ongeacht hun beperking.

Meer informatie en ondersteuning

Johan Cruyff Foundation

t: (020) 305 77 66

e: info@cruyff-foundation.org;

i: www.cruyff-foundation.org

Krajicek playground

Wat is een Krajicek playground?

Een playground is een plaats waar jeugd kan spelen en /of sporten. Op een playground is plaats om te tennissen, te voetballen en om te basketballen. Een playground beschikt over de mogelijkheid van het uitlenen van sportmaterialen. De playground is een sociaal veilige omgeving. Deze veiligheid bestaat uit bescherming tegen bijvoorbeeld het verkeer door hekwerk, maar ook uit bescherming van waarden en normen t.o.v. andere kinderen. De playground haalt drempels weg zoals de fysieke afstand tot sportaccommodatie, financiële-, en culturele drempels en zorgt voor een toegankelijke plek om te sporten en spelen voor kinderen met overgewicht of voor kinderen uit gezinnen met lage inkomens.

Voor wie zijn Krajicek playgrounds?

Gemeenten, wijkverenigingen, scholen enz kunnen een aanvraag indienen voor de aanleg van een playground. Ze moeten wel voldoen aan de door RKF opgestelde playground-criteria op het gebied van beheer, inzet sportbegeleiders, financiering enzovoorts.

Meer informatie en ondersteuning

Richard Krajicek Foundation

t: (070) 338 74 45;

e: info@krajicek.nl;

i: www.krajicek.nl

Fietsknooppuntsysteem

In Belgisch Limburg is het allemaal begonnen. Een nieuwe manier van het bewegwijzeren van fietsroutes. Het is inmiddels over de belangrijkste provincies van België en over een groot aantal provincies van Nederland verspreid. Het is bekend onder verschillende benamingen zoals fietsknooppuntennetwerk (de meest zuivere benaming!), fietsroutenetwerk en knooppuntensysteem.

Een fietsknooppuntennetwerk is heel eenvoudig: men fietst een route door de bordjes te volgen van het ene genummerde knooppunt naar het andere genummerde knooppunt. Op elk knooppunt staat een informatiepaneel met een overzichtskaart. Met behulp van dit systeem kan men zelf een route samenstellen. Men bepaalt zelf op welk knooppunt men wil beginnen en stippelt op internet of via een gekochte kaart een route uit. Men noteert in de juiste volgorde de nummers van de knooppunten en kunt op pad. De nummers volgen!

In veel provincies in België en Nederland bestaan inmiddels gehele of gedeeltelijke fietsknooppuntennetwerken.

3.5 Bedrijfsleven

3.5.1 Initiatieven en impulsen bedrijfsleven

Sport & Zaken

Wat is sport en zaken?

Sport & Zaken is een initiatief van het Nederlands bedrijfsleven en heeft als doel sportbonden en sportverenigingen duurzaam te versterken. Hiermee levert Sport & Zaken een bijdrage aan de ontwikkeling van Nederland Sportland. Sport & Zaken geeft invulling aan deze missie door het creëren van een wederkerige relatie tussen de georganiseerde sport en het Nederlandse bedrijfsleven. Dit gebeurt door middel van advies (aan de georganiseerde sport met specifieke kennis en expertise uit het bedrijfsleven), bedrijfssport (Collectief sporten met het bedrijf via het aanbod van de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden), sportbestuurdersdatabase (werven en selecteren van nieuwe bestuursleden voor de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden), Goud op de Werkvloer (Helpen van (oud-)topsporters met het opdoen van relevante werkervaring tijdens en na hun actieve topsportcarrière).

Voor wie is sport en zaken?

Sport & Zaken heeft de afgelopen jaren op uiteenlopende terreinen een bijdrage geleverd aan de versterking van de georganiseerde sport. De activiteiten van sport en zaken zijn gekoppeld aan de Sportagenda 2012. De Sportagenda betreft de vierjaarlijks geformuleerde doelstellingen, waarmee NOC*NSF Nederland als Sportland op de kaart zet.

- Top 10: Nederland behoort structureel tot de top 10 van de wereld.
- Leven lang sporten: Sportbonden beschikken over een passend sportaanbod om alle Nederlanders een leven lang bij de sport betrokken te houden.
- Versterken bonden: Sportbonden ontwikkelen zich tot sterke organisaties van voldoende schaalgrootte.

Meer informatie en ondersteuning

Sport & Zaken

t: (026) 483 44 82

e: info@sportenzaken.nl

i: www.sportenzaken.nl

Het Nationale Fietsplan: aantrekkelijke fiscale fietsregeling voor werkgever én werknemer

Wat is het Nationale Fietsplan?

Met het Nationale Fietsplan schaffen werknemers op een fiscaal vriendelijke manier een nieuwe fiets aan. De werknemer betaalt de fiets met brutoloonbestanddelen. Het fiscale voordeel kan daarom oplopen tot gemiddeld 42%. Ook de fietsverzekering en de Nationale Fietsbon, te besteden aan accessoires en onderhoud, kunnen via het Nationale Fietsplan met fiscaal voordeel worden aangeschaft.

Het grootste voordeel is het belastingvoordeel. Daarnaast is fietsen naar het werk gezond en zorgt ervoor dat er zonder veel extra moeite de '30 minuten bewegen'-norm per dag wordt gehaald. Er is ook geen stress bij het parkeren en files zijn er niet. En, fietsen naar het werk is natuurlijk ook goed voor het milieu.

Voor wie is het Nationale Fietsplan?

Deelname aan het Nationale Fietsplan is gratis. Uiteraard betaalt de deelnemer natuurlijk wel de kosten van de fiets terug via de verrekening aan de werkgever. Ook voor werkgevers is deelname aan het Nationale Fietsplan gratis. Met het Nationale Fietsplan schaffen werknemers op een fiscaal vriendelijke manier een nieuwe fiets van de zaak aan. Door tijdelijke verlaging van het brutoloon, loopt het voordeel op tot gemiddeld 42%. En voor een werkgever kost de invoering van het Nationale Fietsplan helemaal niets.

Iedereen die regelmatig op de fiets naar het werk komt, of dat van plan is, kan meedoen aan het Nationale Fietsplan. Ook wanneer men meer dan 15 kilometer van het werk woont en (een deel) van de woon-werkreis fietst. De werkgever kan bepaalde voorwaarden stellen aan deelname.

Meer informatie en ondersteuning

Nationale Fietsprojecten

p: Postbus 594, 8440 AN Heerenveen

t: (0513) 65 34 44

i: www.nationalefietsprojecten.nl

Nationale Bedrijfsfitnessplan

Wat is het Nationale Bedrijfsfitnessplan?

Het begrip bedrijfsfitness bestaat al enkele decennia in Nederland en wordt financieel ondersteund door de overheid. Ter stimulering van sport en beweging heeft het kabinet onder meer een fiscale vrijstelling voor bedrijfsfitness in het leven geroepen. Dankzij deze vrijstelling is het voor zowel de werkgever als zijn medewerkers financieel aantrekkelijk om te gaan fitnessen. De vele regels en voorwaarden maken de invoering van een fitnessregeling echter niet eenvoudig en erg tijdrovend. Hiervoor biedt Bedrijfsfitness Nederland dé oplossing. Bedrijfsfitness Nederland is dé onafhankelijke aanbieder van bedrijfsfitness en gespecialiseerd in fiscale arbeidsvoorwaarden. Jarenlange ervaringen zijn toegepast in een nieuwe en unieke arbeidsvoorwaarde: het Nationaal Bedrijfsfitness Plan.

Voor wie is het bedrijfsfitnessplan?

Het Nationaal Bedrijfsfitnessplan wordt als arbeidsvoorwaarde voor iedere werkgever geheel op maat ingericht. Door het combineren van een bruto/netto cafetariaregeling met de mogelijkheden voor een (kostenneutrale) werkgeversbijdrage wordt altijd het maximaal haalbare voordeel gerealiseerd. Op basis van de wensen en mogelijkheden van de organisatie draagt Bedrijfsfitness Nederland zorg voor een compleet reglement dat eenvoudig kan worden ingepast in een cafetariamodel. Zo kan het arbeidsvoorwaardenpakket probleemloos uitgebreid worden met deze unieke arbeidsvoorwaarde.

Het uitruilen van een onbelast fitnessabonnement tegen een belaste beloning zorgt naast een belastingvoordeel voor de werknemer ook voor lagere werkgeverslasten. Vanuit deze besparing is er de mogelijkheid om geheel kostenneutraal een werkgeversbijdrage te financieren. Zo stimuleert men werknemers nog eens extra om te gaan fitnessen!

Meer informatie en ondersteuning:

Bedrijfsfitness Nederland

t: (0513) 633111

i: www.bedrijfsfitnessnederland.nl/

3.5.2 Campagnes bedrijfsleven

BRAVO Kompas voor bedrijven

Wat is het BRAVO kompas?

Het BRAVO kompas is een 7 stappen model, dat organisaties ondersteuning geeft bij de ontwikkeling van het gezondheidsbeleid binnen de organisatie. Het BRAVO kompas helpt bij vitaal personeel, enthousiasmeert werknemers en voorkomt uitval, zorgt voor een hogere productiviteit. Investeren in 'Gezond leven' loont.

Het BRAVO-kompas biedt informatie over

- In 7 stappen naar een gezondheidsbeleid
- gezonde leefstijl en werk
- de BRAVO thema's: Bewegen, Roken, Alcohol, Voeding en Ontspanning
- vitale werknemers

Voor wie is het BRAVO kompas

Het kompas kan worden ingezet door bedrijven en organisaties. Het kompas gaat er vanuit dat de organisatie/het bedrijf aan de Arboret voldoet en een personeelsbeleid voert.

Meer informatie en ondersteuning

NISB

t: (0318) 49 09 00

i: www.nisb.nl/kennisplein-sport-bewegen/instrumenten/bravo-kompas/

4. De samenhang van de impulsen, ondersteunende initiatieven en interventies

4.1 Samenhang van de impulsen, handige combinaties

4.2 Ondersteunende initiatieven

- Lokaal Actief
- Gezondheidsmakelaar
- JOGG
- Sport Lokaal samen
- Netwerken in beweging
- Leidraad sport, bewegen op school

4.3 Interventies

4.1 Samenhang impulsen en handige combinaties

Veel impulsen en daarbij ook organisaties die ondersteuning bieden. Wie doet wat en welke ondersteuning en combinaties zijn mogelijk? Hieronder staat een aantal voorbeelden van gecombineerde inzet van aantal impulsen en een overzicht van settings in de wijk

4.1.1 Samenhang impulsen – NASB en Combinatiefunctionaris

Gemeenten kunnen van verschillende impulsregelingen gebruik maken om inactiviteit onder de jeugd terug te dringen. Het rijk stimuleert dit met twee regelingen richting gemeenten: **Impuls Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB)** en **Impuls Brede School, Sport en Cultuur**. Het NASB zet financiën in om lokale activiteiten (kansrijke interventies) te starten gericht op bewegingsstimulering van inactieve jeugd. De combinatiefunctionaris kan de persoon zijn die de activiteiten uitvoert en coördineert. Het is mogelijk om als combinatiefunctionaris, naast de gymlessen op school en de trainingen bij de sportvereniging, ook interventies uit te voeren gericht op inactieve jeugd. Het NASB biedt de mogelijkheid om gebruik te maken van (en ondersteund te worden in) een aantal specifieke interventies gericht op jeugd.

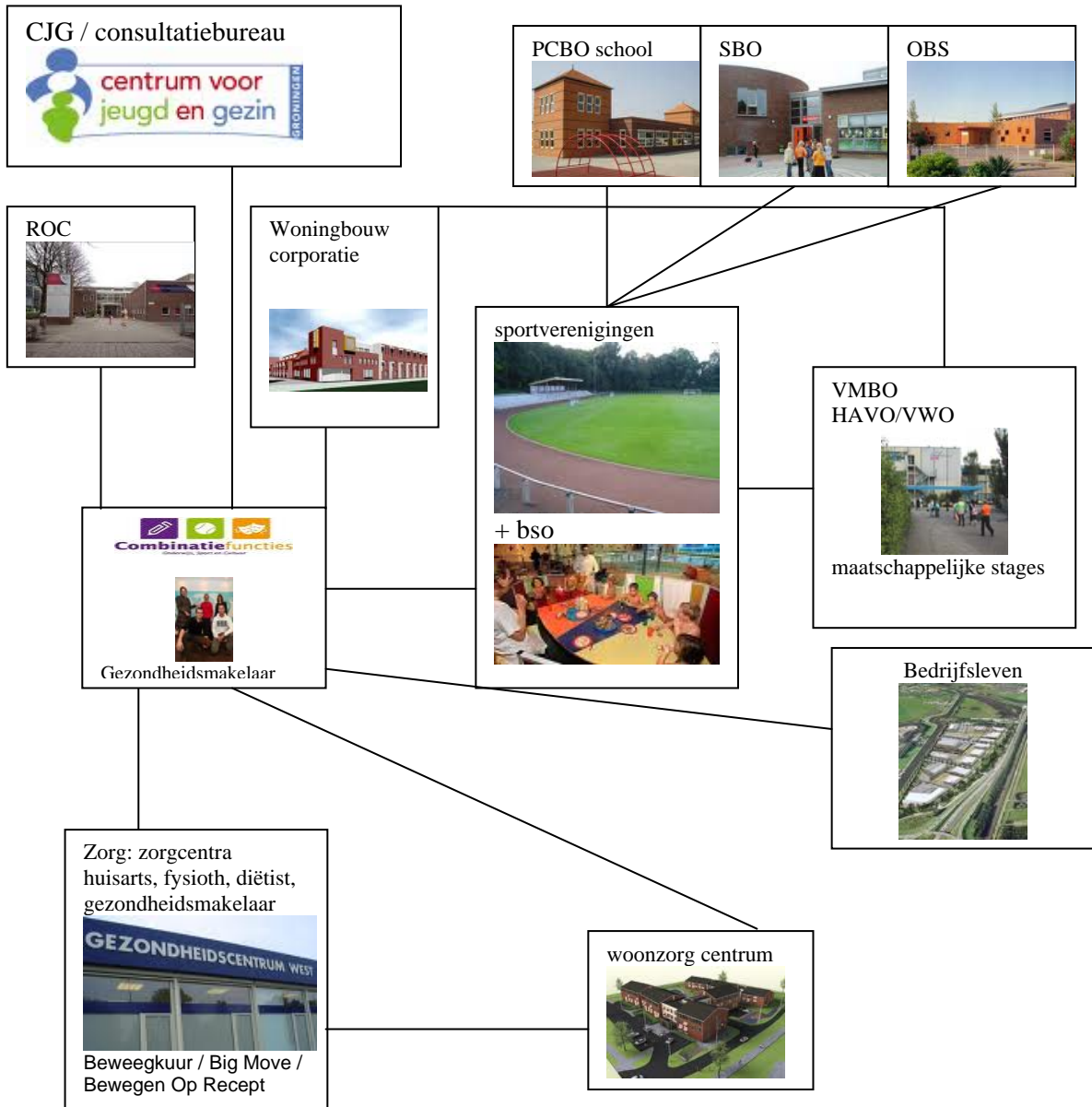
Kenmerken	NASB	Brede school, sport en cultuur
Looptijd	2008 – 2014	Vanaf 2008 structureel
aantal gemeenten	Circa 100 gemeenten	Alle gemeenten
Doelgroep	Alle inactieven	Jeugd
Geld bestemd voor	Inzet kansrijke interventies	Inzet menskracht
Ondersteuning	NISB	VSG
Interventies	Bewegkriebels, beweegplezier, lekker fit, be-fit, Kies voor hart en sport, I run to be fit, alle leerlingen actief, Jump in Sportinterventies als Judo op School, Cool Moves Volley, Schoolgolf, Ultimatie Volley Xperience	
website	www.nasb.nl www.nocnsf.nl/nasb www.nisb.nl	www.combinatiefuncties.nl

4.1.2. Samenhangende impulsen – Gezonde Slagkracht en NASB

Gemeenten kunnen van verschillende impulsregelingen gebruik maken om inactiviteit en ongezonde leefstijl terug te dringen, met name onder mensen met een lage sociaal-economische status (SES). Het rijk stimuleert dit met twee regelingen richting gemeenten: **Impuls Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB)** en **Impuls Gezonde Slagkracht (ZonMw)**. Het NASB zet financiën in om lokale activiteiten (kansrijke interventies) te starten gericht op bewegingsstimulering van lage SES doelgroepen. Vanuit Gezonde Slagkracht is geld beschikbaar voor integrale aanpak preventie van overgewicht. Het is mogelijk deze beide impulsen gezamenlijk in te zetten en interventies uit te voeren gericht op lage SES doelgroepen.

Kenmerken	NASB	Gezonde Slagkracht
Looptijd	2008 – 2014	2010 - 2014
Aantal gemeenten	Circa 100 gemeenten met grootste gezondheidsachterstanden	Circa 50 gemeenten aanvraag indienen
Doelgroep	Alle lichamelijk inactieve inwoners	overgewicht
Geld bestemd voor	Inzet kansrijke interventies	Inzet erkende interventies
Ondersteuning	NISB	ZonMw en NICIS
Interventies	NASB interventielijst NASB Sport interventies	CGL interventies
website	www.nasb.nl www.nocnsf.nl/nasb www.nisb.nl	www.gezondeslagkracht.nl www.loketgezondleven.nl

4.1.3. Handige combinaties: Overzicht van settings in de wijk die interessante kansen bieden voor aanpak gezonde leefstijl van wijkbewoners

Handige combinaties: *Lokaal Actief: Gezond Leven van Wieg tot Graf*

Dit is een overzicht van mogelijke interventies en activiteiten voor specifieke doelgroepen die kunnen worden gekoppeld aan de verschillende settings zoals aangegeven in het overzicht op de vorige pagina. Uiteraard zullen er voldoende kansen ontbreken, echter dit geeft wel een redelijk beeld hoe men lokaal keuzes kan maken, afhankelijk van mogelijkheden, aanbod en middelen.

Algemeen

- Zorg voor aantrekkelijke bewegingomgeving met voldoende beweegruimte
- Stimuleer ommetjeswandelen (met aandacht voor toegankelijkheid voor allen)
- Fietsknooppunten systeem optimaliseren
- Actief (dmv spierkracht) naar ... (school, winkel, werk, sportvereniging)....
- Promoten Bewegemaatje
- Scoor een Sportmaatje: stimuleer dat actieve sporters/bewegers hun inactieve 'omgeving' introduceert
- Jaarlijkse sport- en gezondheidsmarkt
- ROC: NNGB + voedingsrichtlijnen in inburgeringscursus + ommetje wandelen & fietscursus

0-4 jarigen

- Consultatiebureau + Centra voor Jeugd en Gezin: Voorlichting over NNGB en Richtlijnen Gezonde Voeding; zie campagne rolmodellen NISB + Voedingscentrum
- Peuterspeelzaal: Bewegekriebels

4-12 jarigen

- Alle kinderen krijgen op school dagelijks 60 M bewegen (2-3x gym, liefst met vakleerkracht LO)
- Ga voor Gezond, Lekker Fit, JUMP-in, (S)cool on wheels, De Klas Beweegt, Club Extra, Alle Leerlingen Actief, Oranjesponsorloop, Nationale Schoolontbijt, Klasse lunch, Schoolgruiten, www.gezondtrakteren.nl, Coach & coach, Scoren voor Gezondheid,

12-18 jarigen

- VMBO in Beweging
- WhoZnext (leerlingen voor leerlingen door leerlingen zie: www.whoznext.nl)
- Maatschappelijke (sport)stages
- Gezonde Schoolkantine
- Krachtvoer, Alle Leerlingen Actief, Do-It, CoolFit

18 - plus

- bedrijven: Lunchwandelen, Nationale Fietsplan, Nationale Bedrijfsfitnessplan, Bedrijfssport
- wijk + zorg: Beweegkuur (/StapjeFitter), Big!Move, Bewegen op Recept

50 - plus

- Meer Bewegen voor Ouderen, GALM (+ Gallom, Grosso, etc)
- Botten & spieren, In Balans, Fitness voor Ouderen
- Promotie NIB-tv

Aangepast bewegen:

- G-sport stimuleren
- Internet: Overzicht aangepast bewegen aanbod in regio (b.v. www.usportanders.nl)
- Wijk rondom woonzorgcentra: routes voor mensen met loophulpmiddelen + Avond Meer Daagse voor mensen met loophulpmiddelen

4.2 Ondersteunende initiatieven

Hieronder staat een overzicht met ondersteunende initiatieven vanuit verschillende organisaties. Dit is niet een uitputtend overzicht, maar een aantal voorbeelden van succesvolle en handige initiatieven. Het betreft veelal integrale aanpakken (waar de intersectorale samenwerking centraal staat) ofwel handreikingen waarmee organisaties ondersteund kunnen worden.

Handreiking Gezonde Gemeenten

Wat is de handreiking gezonde gemeente?

Elke vier jaar beschrijven gemeenten hun lokale ambities op het gebied van gezondheid in een gemeentelijke nota. De handreiking biedt daarbij enerzijds concrete handvatten waarmee direct aan de slag kan worden gegaan. Anderzijds is de handreiking een bron van inspiratie, met verwijzingen naar achtergrondinformatie en voorbeelden uit de praktijk. Dat gebeurt rond vijf gezondheidsthema's: roken, overgewicht, depressie, alcohol en seksuele gezondheid. Deze thema's worden in de handreiking apart uitgewerkt, maar volgens een gemeenschappelijke rode draad: een beleidscyclus van de voorbereiding tot en met de evaluatie.

In de handreiking staat algemene informatie over de context en randvoorwaarden die van belang is voor gemeentelijk gezondheidsbeleid. Daarnaast bevat de handreiking informatie over de vier fasen van de beleidscyclus van gezondheidsbeleid.

Vijf themadelen beschrijven hoe de beleidscyclus concreet kan worden ingevuld voor vijf verschillende thema's: roken, overgewicht, depressie, alcohol en seksuele gezondheid

Een checklist helpt u om de verschillende fasen uit de beleidscyclus te doorlopen.

Voor wie is de handreiking gezonde gemeente?

De handreiking is bestemd voor gemeenten en hun partners die bijdragen aan gemeentelijk gezondheidsbeleid.

Meer informatie en ondersteuning

RIVM

a: Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 3721 MA Bilthoven

e: hanneke.van.zoest@rivm.nl)

t: (030) 274 39 62

i: www.loketgezondleven.nl/settings/gezonde-gemeente

Lokaal Actief - NIGZ

Wat is Lokaal Actief?

Lokaal Actief stimuleert ambtenaren van gemeenten om integraal werk te maken van het bevorderen van een gezonde leefstijl. Daarbij richt de gemeente zich vooral op gezond eten en bewegen. De basis hiervoor is de samenwerking tussen gemeenten, lokale en regionale organisaties.

Door samen te werken:

- worden meer en betere strategieën en methodieken ontwikkeld.
- komen leefstijlprogramma's echt van de grond.
- worden de lasten van de activiteiten gedeeld.

Voor wie is de aanpak Lokaal Actief bedoeld?

De activiteiten van de aanpak Lokaal Actief richten zich op inwoners die er een ongezonde leefstijl op na houden, zoals onvoldoende bewegen en ongezond eten. Daarnaast richten de activiteiten zich op mensen met overgewicht. Specifiek worden de volgende doelgroepen bereikt:

- jeugd;
- volwassenen/werknemers;
- 50-plussers/mensen met een chronische aandoening/mensen met een beperking;

De nadruk ligt op mensen met een lager opleidingsniveau en/of lager inkomensniveau. Dit zijn dikwijls ook mensen die gezondheidsachterstand(en) hebben en voor wie extra aandacht gewenst is.

Het succes van Lokaal Actief

Het succes van Lokaal Actief ligt in de integrale benadering van bewegen en gezonde voeding en de inzet van verschillende deskundigen. Voor de opzet en uitvoering van Lokaal Actief wordt vooral met bestaande budgetten gewerkt.

Na inzet van Lokaal Actief:

- beschikt de gemeente beschikt over een duurzame integrale aanpak van een gezonde leefstijl;
- zijn optimale lokale omstandigheden gerealiseerd om gezond eten en bewegen te bevorderen;
- zijn de inwoners veel meer bekend met noodzakelijke lichaamsbeweging en gezonde voeding.

Lokaal actief wordt vaak samen met de campagne 30minutenbewegen ingezet. De campagne is de communicatieboodschap, lokaal actief de werkwijze voor de gemeente. Combinatiefunctionarissen kunnen worden ingezet om de verschillende sport- en beweegactiviteiten te begeleiden. Als een gemeente ook nog impulsgeld van NASB of gezonde slagkracht heeft, zijn er veel activiteiten mogelijk.

Meer informatie en ondersteuning

gezondheidsinstituut NIGZ

Maarten Stiggelbout

t: (0348) 437674

e: mstiggelbout@nigz.nl

i: www.lokaalactief.nl

Gemeenten kunnen ondersteund worden via Masterclasses. Er is een digitale Community waarbij aangesloten gemeenten met elkaar kennis kunnen uitwisselen en discussiëren.

De gezondheidsmakelaar

Wat is een gezondheidsmakelaar?

Gedurende drie jaar hebben vier gemeenten ervaring opgedaan met de inzet van een 'gezondheidsmakelaar' bij het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Effectief terugdringen hiervan kenmerkt zich bij voorkeur door de actieve betrokkenheid van verschillende beleidssectoren en maatschappelijke organisaties. Het is echter niet eenvoudig om zo'n integrale aanpak gestalte te geven. De literatuur suggereert dat een *publiek entrepreneur* in dit proces van integrale beleidsvorming en intersectorale samenwerking een goede aanjager zou kunnen zijn. Vandaar de keus van de gemeenten Den Bosch, Den Haag, Helmond en Groningen om, via een zogeheten gezondheidsmakelaar, met dit concept te experimenteren¹.

De gezondheidsmakelaars trachten de formulering, implementatie en evaluatie van integraal gezondheidsbeleid te versterken via onder meer:

- Koppelen van vraag (behoefte burgers) aan aanbod (gemeentelijk beleid en wijkgerelateerde voorzieningen);
- Verbinden van sectoren en partijen;
- Onderhandelen over en promoten van gezondheid;
- Lobbyen ten behoeve van achterstandsgroepen;
- Creëren van draagvlak in politiek, beleid en praktijk.

De vier gemeenten stelden zogeheten 'makelpunten' vast: ontwikkelingen of situaties die duidelijke kansen boden om gezondheid of gezondheidsachterstand te agenderen. In de gemeenten werden diverse successen geboekt. Voorbeelden daarvan zijn het bewerkstelligen van samenwerking tussen een gezondheidscentrum en een wijkplatform van professionals uit andere sectoren, het aanbieden van en verwijzen naar preventieve interventies vanuit een huisartsenpraktijk, het opzetten en versterken van intersectorale werkgroepen, het opnemen van gezondheid in wijkactieplannen, en het inventariseren van gemeentelijke beleidsstukken en de relatie daarvan met gezondheid.

De rol van gezondheidsmakelaar kan per stad / wijk ingevuld worden door een of door meerdere personen. Een duo gevormd door een gemeente ambtenaar en een GGD medewerker blijkt een goede wisselwerking te kunnen creëren tussen beleid en praktijkniveau.

Voor wie is de gezondheidsmakelaar?

Hoewel de ontwikkelingen rondom de rol van een gezondheidsmakelaar zich nog in een beginfase bevinden, slaat het idee ook bij andere gemeenten en GGD'en aan. Het loont de moeite om te investeren in een verdere ontwikkeling.

Meer informatie en ondersteuning

Voor het eindrapport, de presentaties op de afsluitende conferentie op 16 december 2010 en voor meer informatie zie de Toolkit Gezondheidsmakelaars op www.gezondheidsmakelaars.nl.

Contact: Mariëlle Schipperen

e: mschipperen@nigz.nl

¹ VWS en de gemeenten financieren het experiment vanuit het grotestedenbeleid. Daarnaast waren het AMC UvA en het NIGZ betrokken voor het onderzoek en begeleiding

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)- Convenant Gezond Gewicht

Wat is JOGG?

JOGG staat voor Jongeren Op Gezond Gewicht. Het is een intersectorale aanpak die bewezen effectief is om de stijging van overgewicht bij jongeren om te zetten in een daling. Voldoende bewegen en gezonder eten wordt de norm. Dit gebeurt in een JOGG gemeente. Daar is de gezonde keuze de meest eenvoudige keuze. Iedereen in zo'n stad, dorp of wijk zet zich hiervoor in. Het is een lokale aanpak waarbij niet alleen ouders en gezondheidsprofessionals zich bezighouden met de leefstijl van de kinderen maar bijvoorbeeld ook winkeliers, bedrijven, scholen en de gemeente zelf.

JOGG is een initiatief van Convenant Gezond Gewicht. Dit Convenant is in 2009 getekend door het ministerie van VWS en ruim 20 partijen uit het bedrijfsleven, grote steden en maatschappelijk veld. Onder de naam Jongeren Op Gezond Gewicht, JOGG, ondersteunt het convenantbureau de komende vijf jaar gemeenten die samen met publieke en private partijen bouwen aan een gezonde gemeente. Deze aanpak is gebaseerd op het Franse Ensemble, Prévenons l'Obésité Des Enfants (EPODE), de methode waarmee inmiddels zo'n 165 'villes santés' het overgewicht drastisch hebben teruggebracht. De ambitie van Rosenmöller is om dit succes in Nederland te overtreffen, zodat Nederland over vijf jaar de gezondste jongeren van Europa heeft.

Voor wie is JOGG?

De JOGG-aanpak kenmerkt zich door een sterke trekker die alle lokale partijen laat samenwerken aan één gemeenschappelijk doel: een gezonde gemeente voor de jeugd. Het convenantbureau wil dat er in 2015 in Nederland minstens 75 van zulke JOGG-gemeenten zijn. Gemeenten die nu al zijn aangesloten zijn: Amsterdam, Zwolle, Rotterdam, Veghel, Utrecht en Den Haag.

Gemeenten, lokale ondernemers en professionals die zich aansluiten bij de JOGG-beweging profileren zich als een gezonde organisatie! Het JOGG-bureau levert deze partijen ondersteuning bij de implementatie van de aanpak en werkt samen met publieke en private partijen om de JOGG-beweging groot te maken. JOGG sluit aan bij bestaande initiatieven en biedt:

- Advies en ondersteuning rondom het creëren van bestuurlijk draagvlak
- Scholing van de JOGG-aanpak voor lokale betrokkenen
- Informatie over succesvolle interventies/best practices
- Communicatiematerialen
- Handleidingen om de JOGG-aanpak toe te passen
- Wetenschappelijk onderzoek om de effecten te meten

Meer informatie en ondersteuning

Jongeren op Gezond Gewicht

a: Zeestraat 84, 2518 AD Den Haag

t: (070) 318 44 05

i: info@jongerenopgezondgewicht.nl

Netwerken in Beweging – NISB

Wat is Netwerken in beweging?

Netwerken in beweging is een cursus waarin de netwerkaanpak zowel theoretisch als praktisch wordt belicht. De cursus 'Netwerken in beweging' biedt handvatten, inzichten en concrete tools om effectief met netwerken aan de slag te gaan. Netwerken geven energie. Of juist niet? De cursus leert hoe netwerken optimaal kunnen worden ingezet om bewegen en sport en een gezonde leefstijl te stimuleren.

Voor wie is Netwerken in Beweging?

De cursus is bestemd voor mensen met een actieve rol in netwerken als initiatiefnemer of trekker, of als professioneel begeleider. Mensen die meer willen weten over hun rol als begeleider in het netwerk en die zich daarin willen professionaliseren.

Succes van Netwerken in Beweging

In 2010 hebben ruim 100 professionals van GGD'en ROS (Regionale ondersteuningsstructuren) en Provinciale Sportraden de training gevolgd ter ondersteuning van de regionale samenwerking. De regionale netwerken ondersteunend bij de inzet van de beweegkuur en andere gecombineerde leefstijlinterventies en bij gemeenten die bijvoorbeeld deelnemen aan NASB en gezonde slagkracht.

Meer informatie en ondersteuning

Om professionals in het werkveld te ondersteunen bij het formeren en onderhouden van een netwerk geeft NISB een aantal cursussen 'Netwerken in Beweging' per jaar.

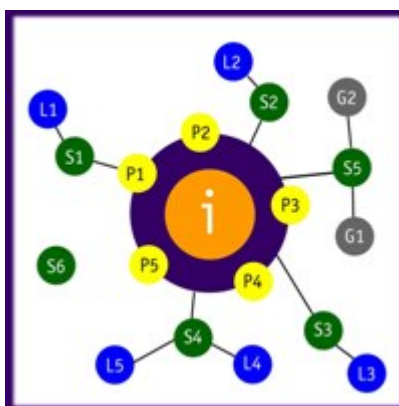
Daarnaast zijn in de aanpak ontwikkelde instrumenten en praktijkervaringen verzameld beschikbaar.

NISB Consult

t: (0318) 49 09 00.

e: consult@nisb.nl

i: www.nisb.nl/projecten/volwassenen-senioren/netwerkaanpak/cursus-netwerken-in-beweging.html

Platform Sport, Bewegen en Onderwijs - Sport Lokaal Samen - VSG

Wat is het Platform Sport, Bewegen en Onderwijs

Om uitvoering te geven aan het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs, hebben de ministeries van VWS en OCW in maart 2009 het platform Sport, Bewegen en Onderwijs opgericht. Dit platform richt zich op het stimuleren van sport en beweging onder jongeren en heeft als doelstelling dat in 2012 minimaal 50% van de jongeren voldoet aan de beweegnorm. Dat is een stijging van 10% ten opzichte van 2005. Meer sport en bewegen is niet alleen belangrijk voor de gezondheid van jongeren, maar levert tevens een belangrijke bijdrage aan het bestrijden en voorkomen van overgewicht en schooluitval, en het bevorderen van schoolprestaties en talentontwikkeling.

Het platform wil deze doelstelling bereiken door de verbinding tussen sport en onderwijs te versterken. Intensievere samenwerking tussen scholen, sportclubs, naschoolse opvang en sportbuurtwerk moet meer sportieve activiteiten opleveren voor jongeren op en rond scholen en in de wijken. Uniek hierbij is dat sectoren op het gebied van sport, onderwijs, kinderopvang, jeugdwelzijnswerk en overheden op integrale wijze met elkaar samenwerken en daarbij worden ondersteund door onderzoeks- en kennisinstituten. Centraal in de aanpak van het platform staan 5 deelprojecten, waarvan Sport Lokaal Samen er een van is.

Wat is Sport Lokaal Samen?

‘**Sport Lokaal Samen**’ biedt ondersteuning om die samenwerking tussen sport en onderwijs binnen een gemeente structureel vorm te geven, te versterken en te ondersteunen. De belangen van de vele en verschillende partijen die betrokken zijn, variëren sterk. Elke lokale situatie is een andere. Het streven is tot 2012 binnen minimaal 40 gemeentes integratie van beleid en activiteiten op het gebied van sport, bewegen, onderwijs en eventueel ook welzijn te bewerkstelligen, waarbij de activiteiten structureel zijn en het beleid bestuurlijk verankerd is bij de kernpartners.

Voor wie is Sport lokaal Samen?

De doelgroep waar ‘**Sport Lokaal Samen**’ zich op richt, wordt gevormd door lokale kernpartners: gemeente, sportaanbieders, schoolbesturen en scholen voor primair, voortgezet en mbo-onderwijs. Binnen het project Sport Lokaal Samen ligt het zwaartepunt op samenwerking bij scholen, instellingen en in wijken waar de achterstanden en knelpunten op het gebied van sport en bewegen, overgewicht en schooluitval het grootst zijn. Met de gemeente als belangrijke katalysator en regisseur bij lokale netwerkvorming en als belangrijke taak de partners betrokken en enthousiast te houden.

Meer informatie en ondersteuning

De projectgroep Sport Lokaal Samen heeft een handreiking samengesteld die kernpartners (gemeente, onderwijsinstelling of sportvereniging) kunnen hanteren bij het opzetten en onderhouden van lokale netwerken sport en bewegen, rond scholen en in buurten. Deze website Sport Lokaal Samen vormt de digitale versie van de handreiking.

e: t.baur@sportengemeenten.nl

i: www.sportlokaalsamen.nl

Leidraad Sport en bewegen op school - NISB

Wat is de leidraad Sport en bewegen op school?

De leidraad Sport en bewegen op school is een verzameling ideeën, instrumenten en verschillende vormen van aanpak over sport en bewegen op school in een matrix op een website, waardoor inzichten en ervaringen die binnen (lokale) projecten zijn verworven breder beschikbaar inzetbaar worden.

In de leidraad wordt onderscheid gemaakt tussen twee werkwijzen. Aan de ene kant staat de aanpak die gericht is op algemene sportstimulering. Die aanpak heeft als doel om aan de leerlingen voldoende sportaanbod te doen. Daarnaast is er de aanpak die zich specifiek richt op leerlingen, die ondanks die reguliere sportstimulering, onvoldoende bewegen. Voor die groep leerlingen is er 'motiverende gespreksvoering'.

De 'Leidraad sport en bewegen op school' is een aanpak op maat; het is geen nieuw project. Hierdoor is de 'Leidraad sport en bewegen op school' goed te combineren met bestaande (lokale) initiatieven en projecten op gebied van sport, beweging en gezondheid. De Leidraad is nooit helemaal af. Op de werkvloer, in de gymzaal en in het veld is er zoveel beweging en zijn er zoveel waardevolle ontwikkelingen dat er regelmatig instrumenten en werkwijzen aan de leidraad toegevoegd worden. Daarmee blijft de leidraad een bewegelijk en actueel instrument.

Voor wie is de leidraad Sport en bewegen op school?

De Leidraad Sport en Bewegen op School is opgezet voor iedereen die zich bezig houdt met leerlingen, sport, en bewegen. De 'Leidraad Sport en Bewegen op School' is opgezet in de vorm van een matrix. Deze werkt als een kruisjesschema en richt zich op Sportstimulering Primair Onderwijs, Sportstimulering Voortgezet Onderwijs en "Individuele Aanpak".

Meer informatie en ondersteuning

NISB

t: (0318) 49 09 00

i: www.leidraad.nisb.nl

4.3 Interventies sport, bewegen, gezondheid

Er zijn veel interventies die ingezet kunnen worden om sport, bewegen, gezondheid, leefbaarheid enz te bevorderen. Er lopen momenteel ook discussie over kansrijkheid, effectiviteit, wetenschappelijk bewezen interventies. Diverse initiatieven vanuit ministerie van VWS, NISB, Centrum gezond leven, TNO worden momenteel opgepakt om dit overzichtelijker te maken.

De belangrijkste organisaties die werken op het gebied van sport, gezondheid en bewegen en een overzicht van de verschillende interventieoverzichten waar momenteel mee gewerkt wordt, staan in deze paragraaf.

Kansrijke interventies				
Eigenaar	Naam	Doelgroep	Weergave	Website
RIVM Centrum Gezond Leven	Loket Gezond leven voor alle leefstijlinterventies	alle doelgroepen	De website biedt toolkits voor publiekscommunicatie, interventies voor gezondheidsbevordering en instrumenten voor planmatig werken.	www.loketgezondleven.nl
NJI	Databank effectieve jeugdinterventies	Jeugd	In de databank zijn beschrijvingen opgenomen van 120 jeugdinterventies die door een onafhankelijke erkenningscommissie zijn erkend.	www.nji.nl
NISB	NASB Kansrijke beweeginterventies	Jeugd tot en met 18 jaar Volwassenen Chronisch zieken 50+ Leeftijdsonafhankelijk	Bestaande beweeg interventies waarvan bekend is dat ze een positief effect hebben op beweeggedrag. In het NASB zijn deze kansrijke interventies een belangrijk middel om de te weinig-actieven in beweging te brengen en te houden. Erkenning gebeurt door onderzoeksinstituut NIVEL.	www.nasb.nl
Sportbonden (onder NOC*NSF)	NASB Sportinterventies	Alle leeftijden	Laagdrempelige sportconcepten die tot doel hebben te-weinig-actieven structureel in beweging te brengen. Evaluatie gebeurt door onderzoeksinstituut NIVEL.	www.nocnsf.nl/nasb
NISB	Ouderen interventies	Ouderen	De catalogus is een overzicht van alle interventies die mogelijk zijn voor de doelgroep ouderen. Het moet een hulpmiddel zijn voor professionals om een juiste keuze te maken voor een goede interventie. Ze zijn niet allemaal kansrijk Bij de effecten kan je zelf beoordelen of ze kansrijk zijn.	
Olympisch Vuur/ NOC*NSF/NISB	Gouden interventies	Alle doelgroepen	Nog in beginfase. Lijst met interventies die bijdragen aan realiseren van Olympische ambities.	www.olympisch-vuur.nl

